

Sprawozdanie z działalności Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa w roku 2025

1. SPRAWY ORGANIZACYJNE

1.1 Podstawy prawne

Społeczny Komitet Odnowy Zabytków Krakowa (dalej: SKOZK) działał w 2025 roku w oparciu o:

- *Ustawę z dnia 18 kwietnia 1985 roku o Narodowym Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa* (Dz. U. z 1985 r. Nr 21 poz. 90, Dz. U. z 2009 r. Nr 157 poz. 1241);
- *Regulamin Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa* (przyjęty Uchwałą Nr 7/2001 SKOZK z dn. 4 grudnia 2001 roku, z późniejszymi zmianami);
- *Program i kierunki działania Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa* (przyjęty Uchwałą Nr 7/2022 SKOZK z dn. 28 marca 2022 roku, z późniejszymi zmianami);
- *Zasady finansowania prac w obiektach zabytkowych ze środków Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa* (przyjęte Uchwałą Nr 6/2016 Prezydium SKOZK z dn. 17 czerwca 2016 roku, z późniejszymi zmianami);
- *Porozumienie z dnia 24 czerwca 2016 roku w sprawie współpracy w zakresie nadzoru i kontroli nad wykorzystaniem dotacji z budżetu państwa w ramach Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa* zawarte między Kancelarią Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, SKOZK i Małopolskim Urzędem Wojewódzkim w Krakowie.

1.2 Skład osobowy

W skład SKOZK w dniu 1 stycznia 2025 roku wchodziło 139 członków.

Z głębokim żalem pożegnaliśmy w 2025 roku zmarłego 5 lutego członka SKOZK pana prof. Zygmunta Kolendę.

Stan osobowy Komitetu w dniu 31 grudnia 2025 roku wynosił 138 członków.

Funkcję przewodniczącego SKOZK pełnił w 2025 roku inż. arch. Borysław Czarackiewicz.

1.3 Zebrania Plenarne

W 2025 roku odbyły się dwa Zebrania Plenarne SKOZK.

31 marca w Auli Polskiej Akademii Umiejętności przy ul. Sławkowskiej 17. Gośćmi Zebrania byli między innymi: zastępca Szefa Kancelarii Prezydenta RP pan minister Piotr Ćwik, poseł na Sejm RP pan Ireneusz Raś oraz zastępca małopolskiego wojewódzkiego konserwatora zabytków pani Anna Biskupska-Sperka. Zebranie rozpoczęło od uczczenia minutą ciszy prof. Zygmunta Kolendy – zmarłego członka SKOZK, wykładowcy Akademii Górniczo-Hutniczej, działacza opozycji demokratycznej w czasie PRL-u, przewodniczącego Krakowskiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” w pierwszych latach przemian demokratycznych. W głosowaniu tajnym dokonano wyboru dwóch nowych członków Prezydium SKOZK. W skład

Prezydium na kadencję 2025–2030 wybrani zostali pani Helena Jakubowicz oraz pan prof. Zbigniew Myczkowski. Zebranie podsumowało i oceniło działalność Komitetu w roku poprzednim, przyjęło sprawozdanie z wykonania wieloletniej prognozy finansowej Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa (dalej: NFRZK) w roku 2024 oraz sprawozdanie z realizacji planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa za rok 2024 ze środków tegoż funduszu. Dokonano aktualizacji wieloletniej prognozy finansowej NFRZK, obejmując prognozą 2 nowe przedsięwzięcia w ramach III edycji projektów kluczowych NFRZK na lata 2025–2028 (remonty Fortu „Olszanica” i podziemi Wieży Ratuszowej). Przyjęto plan rzeczowo-finansowy odnowy zabytków Krakowa na 2025 rok. Ponadto Zebranie zatwierdziło sprawozdanie z działalności SKOZK w roku 2024 oraz udzieliło absolutorium Prezydium i komisjom problemowym oraz przyjęło uchwałę w sprawie zapewnienia ciągłości przedsięwzięć rewaloryzacyjnych podejmowanych w 2025 roku. Zebranie Plenarne dokonało aktualizacji dokumentu *Program i kierunki działania SKOZK*, uwzględniając najnowszy wpis na krajową listę Pomników Historii zespołu opactwa Cystersów w Krakowie-Mogile.

15 grudnia w gmachu głównym Muzeum XX. Czartoryskich miało miejsce Zebranie Plenarne połączone ze spotkaniem przedsięwziętym członków Komitetu. Gośćmi zebrania byli m.in. pani senator Monika Piątkowska i Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa pan prof. Stanisław Mazur. Zebranie przyjęło uchwałę plany ramowe odnowy cmentarzy komunalnych Krakowa na lata 2027–2032.

Zebrania Plenarne SKOZK w 2025 roku przyjęły następujące uchwały:

W dniu **31 marca**:

- Nr 1/2025 w sprawie sprawozdania z wykonania prognozy finansowej NFRZK za 2024 rok;
- Nr 2/2025 w sprawie sprawozdania z realizacji planu odnowy zabytków Krakowa za rok 2024;
- Nr 3/2025 w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej NFRZK – objęcia dofinansowaniem przedsięwzięć wieloletnich etapowanych na lata 2025–2027 NFRZK;
- Nr 4/2025 w sprawie planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa na 2025 rok ze środków NFRZK;
- Nr 5/2025 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z działalności SKOZK w roku 2024 oraz udzielenia absolutorium Prezydium i komisjom problemowym;
- Nr 6/2025 w sprawie zapewnienia ciągłości przedsięwzięć rewaloryzacyjnych podejmowanych w 2025 roku;
- Nr 7/2025 w sprawie zmian w *Programie i kierunkach działania SKOZK*;
- Nr 8/2025 w sprawie stwierdzenia wyniku wyborów do Prezydium SKOZK.

W dniu **15 grudnia**:

- Nr 9/2025 w sprawie przyjęcia planów ramowych odnowy zabytkowych cmentarzy komunalnych Krakowa na lata 2027–2032.

1.4 Prezydium

Zgodnie z *Regulaminem SKOZK* pieczę nad bieżącą działalnością Komitetu sprawowało jego Prezydium.

Prezydium SKOZK odbyło w 2025 roku 7 posiedzeń w dniach: 17 marca, 24 marca, 16 czerwca, 24 lipca, 30 września, 17 listopada, 11 grudnia. Prezydium oprócz spraw bieżących zajmowało się na każdym z posiedzeń odrębną tematyką wiodącą. I tak:

17 marca Prezydium postanowiło w drodze uchwały o zwołaniu Zebrania Plenarnego SKOZK, przeprowadzeniu wyborów do Prezydium na kadencję 2025–2030 oraz powołaniu do przeprowadzenia tychże wyborów Komisji Wyborczej.

24 marca Prezydium uzupełniło porządek obrad zwołanego na 31 marca Zebrania Plenarnego oraz przyjęło dokumenty sprawozdawcze i planistyczne do przedłożenia na to posiedzenie. Prezydium po dyskusji wyłoniło w tajnym głosowaniu 2 kandydatów zgłaszanych przez Prezydium w wyborach do Prezydium SKOZK.

16 czerwca Prezydium zapoznało się z informacją dyrektora Wydziału Rewaloryzacji Zabytków Krakowa i Dziedzictwa Narodowego Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie (dalej: WRZKiDN MUW) Joanny Florkiewicz-Kamieniarczyk o zaawansowaniu realizacji planu odnowy zabytków Krakowa ze środków NFRZK. Dokonano korekty planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa i aktualizacji wieloletniej prognozy finansowej NFRZK. Do prognozy wieloletniej wprowadzono 10 przedsięwzięć wieloletnich etapowanych w oparciu o złożone przez beneficjentów wnioski o przekwalifikowanie zadań jednorocznych na przedsięwzięcia wieloletnie. Do planu dodano 5 nowych zadań, a 3 zadania z planu skreślono. Po korekcie plan objął 98 zadań. Prezydium zaakceptowało zaktualizowane wzory formularzy wniosków o dofinansowania z NFRZK w ramach priorytetów operacyjnych I–V. Prezydium przyjęło informację Biura SKOZK o stanie na dzień 31 grudnia 2024 roku egzekucji zasądzonych na rzecz Komitetu nawiązek.

24 lipca Prezydium przyjęło informację dyrektora WRZKiDN MUW Joanny Florkiewicz-Kamieniarczyk o stanie realizacji planu NFRZK po pierwszym półroczu. Przeprowadzono drugą korektę planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa oraz zaktualizowano wieloletnią prognozę finansową NFRZK. Do prognozy wprowadzono 1 przedsięwzięcie wieloletnie etapowane. Do planu wprowadzono 4 nowe zadania, a 1 zadanie skreślono. Po korekcie plan objął 101 zadań. Prezydium przyjęło uchwałę nowelizującą treść wzorów formularzy wniosków o dofinansowania z NFRZK w ramach priorytetów operacyjnych I–V w zakresie dodatkowych formularzy przedkładanych przez podmioty ubiegające się o pomoc *de minimis*. Prezydium przyjęło uchwały w sprawie sprostowania omyłek w Uchwale Nr 4/2025 oraz Nr 5/2025 Prezydium SKOZK z dnia 16 czerwca 2025 roku w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej NFRZK na lata 2025–2029 oraz korekt w planie rzeczowo-finansowym odnowy zabytków Krakowa na rok 2025. W ramach wolnych wniosków omówiono zgłaszane SKOZK problemy konserwatorskie związane z planami wprowadzenia windy do wnętrza zabytkowego budynku dydaktycznego Akademii Sztuk Pięknych przy ul. Smoleńsk 9.

30 września Prezydium zapoznało się z informacją dyrektora WRZKiDN MUW Joanny Florkiewicz-Kamieniarczyk o stanie realizacji planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa ze środków NFRZK. Dokonano trzeciej w tym roku korekty planu oraz zaktualizowano wieloletnią prognozę finansową NFRZK. Do wieloletniej prognozy dodano 3 przedsięwzięcia wieloletnie etapowane, a do planu 6 nowych zadań. Z planu skreślono 3 zadania. Po korekcie plan obejmował 104 zadania. Prezydium ustaliło składy zespołów sterujących dokonujących wstępnej oceny wniosków o przyznanie dofinansowania z NFRZK do zadań na rok 2026 i do przedsięwzięć wieloletnich etapowanych na lata 2026–2027 i 2026–2028. Prezydium przyjęło treść wystąpienia SKOZK do władz miasta Krakowa w sprawie wznowienia prac nad wdrożeniem planu zarządzania i wytycznych do zarządzania historycznym centrum Krakowa wpisanego na Listę UNESCO wraz z propozycją powołania pełnomocnika Prezydenta miasta Krakowa ds. dziedzictwa, mogącego koordynować działania Urzędu Miasta Krakowa, jednostek miejskich i partnerów społecznych w zakresie zarządzania historycznym centrum Krakowa. Omówiono także problem wyboru miejsca ekspozycji oryginalnych rzeźb Apostołów sprzed kościoła św. św. Piotra i Pawła przy ul. Grodzkiej, które po zakończonej konserwacji znajdują się nadal w magazynie pod Krakowem. Przewodniczący SKOZK zaprosił członków Prezydium na odbywający się w dniach 14–16 października w Krakowie III Ogólnopolski Kongres Konserwatorów.

17 listopada Prezydium przyjęło informację dyrektor WRZKiDN MUW Joanny Florkiewicz-Kamieniarczyk o realizacji planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa ze środków NFRZK po trzech kwartałach 2025 roku. Dokonano czwartej korekty planu, a także aktualizacji wieloletniej prognozy finansowej. Do wieloletniej prognozy dodano 1 przedsięwzięcie wieloletnie etapowane. Z planu skreślono 1 zadanie. Prezydium podjęło uchwałę w sprawie zwołania Zebrania Plenarnego w dniu 15 grudnia 2025 roku. Prezydium zapoznało się ze stanem naboru wniosków konkursowych, których przyjmowanie zakończono 30 września 2025 roku. Odnotowano spadek w porównaniu z latami poprzednimi liczby wniosków dotyczących obiektów sakralnych oraz obiektów użyteczności publicznej przy jednoczesnym wzroście do rekordowego poziomu liczby wniosków dotyczących obiektów mieszkalnych i usługowych. Celem poszerzenia pola decyzyjnego w ramach konkursu o dofinansowania Prezydium postanowiło wyznaczyć w okresie od 15 do 31 grudnia 2025 roku dodatkowy termin naboru wniosków o przyznanie dofinansowania z NFRZK na rok 2026 i na lata 2026–2027 lub 2026–2028. Z myślą o realizacji wskazań zawartych w *Programie i kierunkach działania SKOZK* przyjęto adresowaną do WRZKiDN MUW uchwałę określającą ramowe wskaźniki finansowe, jakie winien spełniać projekt planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa ze środków NFRZK na rok 2026 (wartość dofinansowań do zadań realizowanych w obrębie pomników historii w ogóle wydatków NFRZK nie mniejsza niż 80,00%, wartość dofinansowań z NFRZK w ogólnej wartości zadań objętych planem nie większa niż 54,50%). Prezydium omówiło stan przygotowań do upamiętnienia postaci śp. prof. Franciszka Ziejki, który pełnił w latach 2005–2020 funkcję Przewodniczącego SKOZK. W przygotowaniach SKOZK zawarł porozumienie z Fundacją Panteon Narodowy w sprawie wspólnych działań zmierzających do wmurowania tablicy pamiątkowej w podziemiach kościoła św. św. Piotra i Pawła. Członkowie Prezydium zaaprobowali treść apelu Przewodniczącego SKOZK do członków Komitetu o włączenie się w zbiórkę środków na wykonanie tablicy.

11 grudnia Prezydium zapoznało się z informacją dyrektor WRZKiDN MUW Joanny Florkiewicz-Kamieniarczyk o stanie realizacji planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa ze środków NFRZK. Dokonano piątej w tym roku korekty planu oraz zaktualizowano wieloletnią prognozę finansową NFRZK. Liczba zadań w planie nie uległa zmianie. Decyzją Prezydium całość zebranych w 2025 roku środków pochodzących ze zbiórki publicznej przeznaczono na realizację zadania związanego z remontem konserwatorskim kamiennej posadzki we wschodnim i północnym skrzydle ambitu katedry na Wawelu. Prezydium przyjęło projekty przewidzianych do przedłożenia Zebraniu Plenarnemu SKOZK zwołanemu na 15 grudnia planów ramowych odnowy Cmentarza Podgórskiego (Nowego) i Cmentarza Rakowickiego na lata 2027–2032.

Prezydium SKOZK w 2025 roku przyjęło następujące uchwały:

W dniu 17 marca:

– Nr 1/2025 w sprawie przeprowadzenia wyboru członków Prezydium SKOZK.

W dniu 24 marca:

– Nr 2/2025 w sprawie ustalenia porządku obrad Zebrania Plenarnego w dniu 31 marca 2025 roku i przyjęcia projektów dokumentów do przedłożenia na to zebranie;

– Nr 3/2025 w sprawie zgłoszenia kandydatów do Prezydium SKOZK.

W dniu 16 czerwca:

– Nr 4/2025 w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej NFRZK na lata 2025–2029;

– Nr 5/2025 w sprawie niezbędnych korekt w planie rzeczowo-finansowym odnowy zabytków Krakowa;

– Nr 6/2025 w sprawie określenia wzorów formularzy wniosków o przyznanie dofinansowania z NFRZK;

- Nr 7/2025 w sprawie przyjęcia informacji o stanie na dzień 31 grudnia 2024 roku egzekucji nawiązek zasądzonych na rzecz SKOZK.

W dniu 24 lipca:

- Nr 8/2025 w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej NFRZK na lata 2025–2029;
- Nr 9/2025 w sprawie oceny realizacji planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa po pierwszym półroczu 2025 roku i niezbędnych korekt w planie;
- Nr 10/2025 w sprawie sprostowania omyłek w Uchwale Nr 4/2025 Prezydium SKOZK z dnia 16 czerwca 2025 roku w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej NFRZK na lata 2025–2029;
- Nr 11/2025 w sprawie sprostowania omyłek pisarskich w Uchwale Nr 5/2025 Prezydium SKOZK z dnia 16 czerwca 2025 roku w sprawie niezbędnych korekt w planie rzeczowo-finansowym odnowy zabytków Krakowa;
- Nr 12/2025 w sprawie zmiany w formularzach wniosków o przyznanie dofinansowania z NFRZK.

W dniu 30 września:

- Nr 13/2025 w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej NFRZK na lata 2025–2029;
- Nr 14/2025 w sprawie niezbędnych korekt w planie rzeczowo-finansowym odnowy zabytków Krakowa;
- Nr 15/2025 w sprawie składu osobowego zespołów sterujących priorytetów operacyjnych II–V NFRZK do spraw oceny wniosków o dofinansowanie zadań na rok 2026 i przedsięwzięć wieloletnich etapowanych na lata 2026–2027 i 2026–2028.

W dniu 17 listopada:

- Nr 16/2025 w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej NFRZK na lata 2025–2029;
- Nr 17/2025 w sprawie oceny realizacji planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa po trzech kwartałach 2025 roku i niezbędnych korekt w planie;
- Nr 18/2025 w sprawie zwołania Zebrania Plenarnego w dniu 15 grudnia 2025 roku i ustalenia porządku obrad;
- Nr 19/2025 w sprawie dodatkowego terminu naboru wniosków o przyznanie dofinansowania z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa na rok 2026 i na lata 2026–2027 lub 2026–2028;
- Nr 20/2025 w sprawie założeń ramowych do projektu planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa na rok 2026 ze środków NFRZK.

W dniu 11 grudnia:

- Nr 21/2025 w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej NFRZK na lata 2025–2029;
- Nr 22/2025 w sprawie niezbędnych korekt w planie rzeczowo-finansowym odnowy zabytków Krakowa;
- Nr 23/2025 w sprawie przyjęcia projektów dokumentów do przedłożenia na Zebranie Plenarne w dniu 15 grudnia 2025 roku.

1.5 Komisje problemowe i zespoły sterujące priorytetów operacyjnych

Komisje problemowe SKOZK, tj.:

- Komisja Programowania i Oceny Realizacji,
- Komisja Finansowa,
- Komisja Prawno-Organizacyjna,

- Komisja Ochrony Krajobrazu Kulturowego Krakowa,
- Komisja Inicjatyw Społecznych i Edukacji o Dziedzictwie Krakowa,
- Komisja Techniczno-Konserwatorska

powołane są do realizacji zadań przewidzianych w *Regulaminie SKOZK*, w tym przygotowywania niezbędnych informacji, wniosków, analiz i opinii o projektach uchwał władz Komitetu.

Działalność **Komisji Programowania i Oceny Realizacji** opisana jest niżej w pkt 2.2 sprawozdania.

Działalność **Komisji Finansowej** opisana jest niżej w pkt 3 sprawozdania.

Zasadniczym zadaniem **Komisji Prawno-Organizacyjnej** SKOZK było opiniowanie pod względem prawnym projektów uchwał organów SKOZK, w tym wszelkich zmian regulaminów, a także m.in. uchwał w sprawach finansowych. Pracom komisji przewodniczył **prof. dr hab. Piotr Dobosz**. Funkcję zastępcy przewodniczącego komisji pełniła dr hab. Małgorzata Podreka. W 2025 roku komisja zebrała się sześciokrotnie: 19 marca, 13 czerwca, 22 lipca, 25 września, 14 listopada, 10 grudnia.

Zadaniem **Komisji Ochrony Krajobrazu Kulturowego Krakowa** było opracowywanie projektów stanowisk i uchwał SKOZK w sprawie ochrony wartości krajobrazowych oraz opiniowanie istniejących i projektowanych aktów prawnych dotyczących planowania przestrzennego na obszarze Krakowa. Wobec wakatu na stanowisku przewodniczącego Komisji pracami Komisji kierował Przewodniczący SKOZK Borysław Czarakczew. Komisja odbyła w 2025 roku jedno posiedzenie w dniu 12 grudnia. W Sali Miedzianej Pałacu „Pod Krzysztofory” – oddziału Muzeum Historycznego Miasta Krakowa zapoznano się ze wstępnymi założeniami powstającego Planu Ogólnego Miasta Krakowa dotyczącymi ochrony dziedzictwa kulturowego. Prezentację wprowadzającą pt. „Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego w polityce przestrzennej miasta” wygłosił pan dr Marceł Łasocho – architekt, urbanista, zastępca dyrektora Wydziału Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Krakowa. Po prezentacji odbyła się dyskusja. Plany ogólne są nowymi podstawowymi dokumentami planistycznymi gmin o randze aktu prawa miejscowego, określającymi ramy polityki przestrzennej i zastępującymi obowiązujące dotychczas studia uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego.

Komisja Inicjatyw Społecznych i Edukacji o Dziedzictwie Krakowa nie prowadziła w 2025 roku działalności poza indywidualną aktywnością członków komisji w dziedzinach wchodzących w zakres jej zadań.

Działalność **Komisji Techniczno-Konserwatorskiej** opisana jest niżej w pkt 2.3 sprawozdania.

Działalność w ramach SKOZK prowadziły **zespoły sterujące priorytetów operacyjnych NFRZK**. Aktywność zespołów w zakresie rozpatrzenia wniosków o przyznanie dofinansowań na rok 2025 została opisana w sprawozdaniu z działalności SKOZK za rok 2024, natomiast w zakresie rozpatrzenia wniosków na rok 2026 opisana jest niżej w części 2.1 sprawozdania.

1.6 Współpraca instytucjonalna

W związku z realizacją III edycji projektów kluczowych SKOZK zorganizował w 2025 roku we współpracy z beneficjentami uroczyste wręczenia promes dotyczących finansowania remontów zabytków o szczególnym znaczeniu dla kultury narodowej.

27 października w klasztorze Paulinów na Skalce dokonano uroczystego wręczenia gospodarzom miejsca promesy SKOZK obejmującej finansowanie w latach 2025–2028 całościowej konserwacji wnętrza bazyliki klasztornej. Spotkanie z licznym udziałem przedstawicieli krakowskich mediów zaszczylicili swoją obecnością Szef Kancelarii Prezydenta RP pan minister Zbigniew Bogucki, I Wicewojewoda Małopolski pani Elżbieta Achinger, pan Łukasz Kmita – poseł na Sejm RP, prof. Andrzej Nowak – doradca Prezydenta RP, a także pani Mariola Duraj-

-Majda – dyrektor Departamentu Generalnego Małopolskiego Urzędu Marszałkowskiego. Promesę SKOZK z rąk Przewodniczącego SKOZK i ministra Zbigniewa Boguckiego odebrał ojciec Michał Lukoszek, wikariusz generalny Zakonu Paulinów. W wystąpieniu witającym gości Przewodniczący SKOZK Borysław Czarakczew podkreślił, że Komitet zawsze traktował zabytki Krakowa jako własność całej Polski, dla dumy i chwały całej Polski starając się je odnawiać. Szef Kancelarii Prezydenta RP przemawiając do zgromadzonych wskazał na wyjątkowość Krakowa na mapie Polski, podkreślając znaczenie wsparcia okazywanego Narodowemu Funduszowi Rewaloryzacji Zabytków Krakowa przez kolejnych Prezydentów RP i kolejne rządy.

11 grudnia na scenie Teatru Ludowego w podziemiach Wieży Ratuszowej w Rynku Głównym odbyło się uroczyste wręczenie promesy SKOZK Teatrowi Ludowemu. Promesę finansowania remontu gotyckich piwnic z rąk Przewodniczącego SKOZK Borysława Czarakczewa odebrała Dyrektor Teatru Ludowego pani Małgorzata Bogajewska. W spotkaniu wzięła udział Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa pan Stanisław Kracik. W wystąpieniu Przewodniczący SKOZK podkreślił, że mający się rozpocząć remont podziemi średniowiecznego ratusza Krakowa będzie kolejnym etapem udostępniania krakowskiego dziedzictwa w sposób nowoczesny, odpowiedzialny, zakorzeniony w wartościach, oparty o ważne społecznie współczesne funkcje zabytków.

W 2025 roku Biuro SKOZK we współpracy z partnerami zewnętrznymi kontynuowało ekspozycję wystawcy planszowej „45 lat odnowy Krakowa – miasta na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO”. Działania te opisane są niżej w pkt 5.1 sprawozdania.

1.7 Biuro SKOZK

Za obsługę organizacyjną Zebrania Plenarnego, Prezydium, komisji problemowych, zespołów sterujących priorytetów operacyjnych i zespołów roboczych Komitetu, za przygotowywanie projektów uchwał, dokumentów i wychodzącej korespondencji SKOZK, a także za nabór i weryfikację formalną wniosków o dofinansowania z NFRZK odpowiadało **Biuro SKOZK** będące stałym organem pracy Komitetu, finansowane ze środków Kancelarii Prezydenta RP.

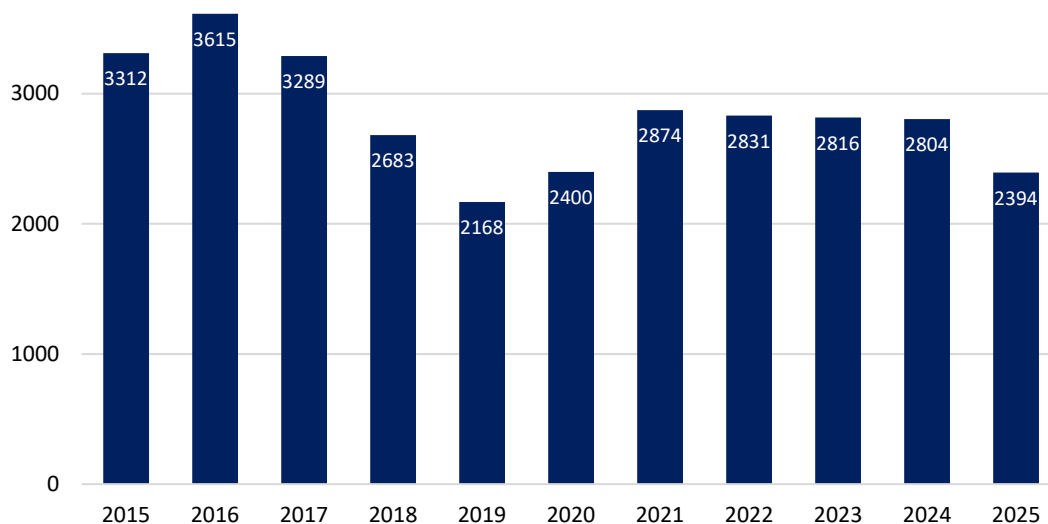
Pracami Biura kierował dyrektor **Maciej Wilamowski**. W Biurze w dniu 31 grudnia 2025 roku zatrudnionych było na podstawie umowy o pracę 5 osób w ramach 5 etatów: 1 etatu dyrektora Biura, 3 etatów pracowników prowadzących bezpośrednią obsługę organizacyjną SKOZK, 1 etatu związanego z obsługą sekretariatu (bez zmian w stosunku do roku poprzedniego). Dwóch pracowników Biura posiadało stopień doktora nauk humanistycznych. Z uwagi na przerwę w świadczeniu pracy przez jednego z pracowników Biuro od 21 marca do końca roku pracowało w składzie czteroosobowym.

Biuro prawidłowo realizowało zadania, które wynikają z *Regulaminu Biura SKOZK* oraz bieżących zaleceń władz Komitetu i kierownictwa Kancelarii Prezydenta RP. Dyrektor Biura brał udział z głosem doradczym w posiedzeniach komisji, zespołów sterujących i zespołów roboczych, a pracownicy Biura pełnili funkcje ich sekretarzy.

Biuro odpowiadało za weryfikację pod względem formalnym wpływających wniosków o dofinansowania z NFRZK, prowadziło w tym zakresie korespondencję z wnioskodawcami i sporządzało rejestry wniosków.

W 2025 roku Biuro zorganizowało i obsłużyło **38** posiedzeń organów statutowych i innych ciał kolegialnych działających w ramach Komitetu oraz przygotowało projekty 32 uchwał i 50 załączników do uchwał. Sekretariat Biura zarejestrował w 2025 roku łącznie z wnioskami o dofinansowania 2394 pisma przychodzące i wychodzące.

Pracownicy Biura SKOZK w 2025 roku wzięli udział w charakterze obserwatorów w 74 komisjach konserwatorskich organizowanych w obiektach objętych dofinansowaniem z NFRZK (w 2021 roku – w 38, w 2022 roku – w 53, w 2023 roku – w 56, w 2024 roku – w 51).

Wykres 1. Łączna liczba jednostek korespondencji przychodzącej i wychodzącej zarejestrowanych przez Biuro SKOZK w poszczególnych latach

Do zadań Biura SKOZK należała także opieka nad skarbonami NFRZK i prowadzenie przy ich pomocy zbiórki publicznej zarejestrowanej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji pod numerem 2015/4227/OR i nazwą „Na odnowę zabytków Krakowa – Narodowy Fundusz Rewaloryzacji Zabytków Krakowa”. Za opiekę nad skarbonami i prowadzenie zbiórki odpowiedzialny był pracownik Biura pan Michał Skoczylas. Dwie skarby zlokalizowane są od 1978 roku w Rynku Głównym i na Wawelu, trzecia od roku 2015 w terminalu Portu Lotniczego im. Jana Pawła II w Krakowie-Balicach, czwarta od 2017 roku na zewnętrznym dziedzińcu opactwa w Tyńcu. Na przełomie 2022/2023 roku wprowadzona została do użytku piąta, miniaturowa skarbona umieszczona dzięki życzliwości dyrekcji Muzeum Narodowego w Krakowie w gmachu głównym Muzeum XX. Czartoryskich – oddziału Muzeum Narodowego. Środki zgromadzone w skarbonach w całości zasilają rachunek bankowy NFRZK. Wyniki finansowe zbiórki przedstawiono niżej w rozdziale 3 sprawozdania.

Dyrektor Biura zgodnie z poleceniami kierownictwa Kancelarii Prezydenta RP brał udział w posiedzeniach komisji sejmowych i senackich poświęconych sprawozdaniu z realizacji budżetu w 2025 roku i projektowi ustawy budżetowej na rok 2026. Był także członkiem powołanego przez Prezydenta Miasta Krakowa zespołu opiniującego wnioski na rok 2025 o udzielenie dotacji celowej z budżetu Gminy Miejskiej Kraków z przeznaczeniem na prace przy zabytkach położonych na obszarze Gminy Miejskiej Kraków i niestanowiących jej wyłącznej własności.

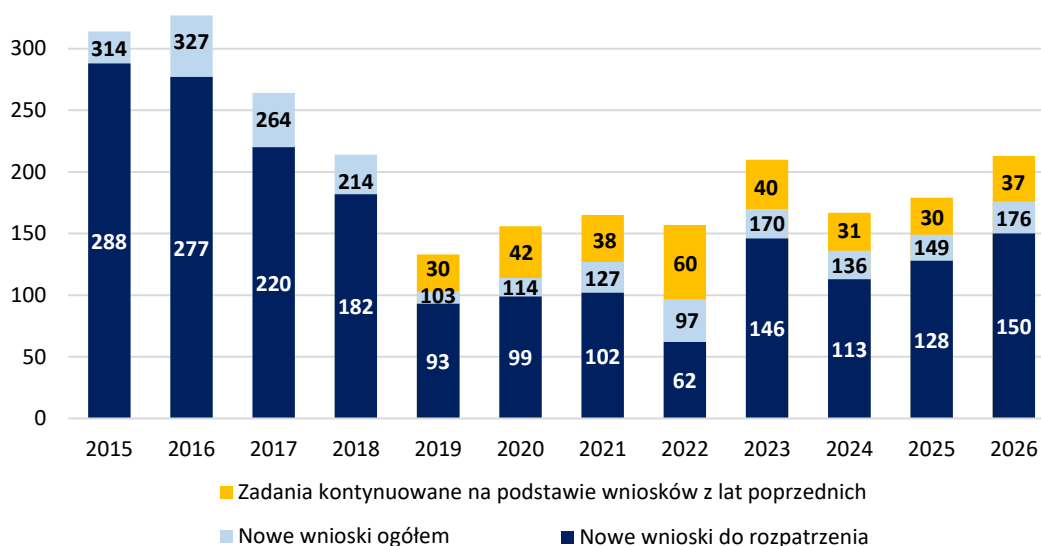
Działalność Biura SKOZK w zakresie informacji i edukacji, w tym organizacja wystawy jubileuszowej z okazji 45. rocznicy powstania Komitetu, opisana jest niżej w pkt 5.1 sprawozdania. Udział pracowników Biura w kontrolach z wykorzystania środków NFRZK opisany jest niżej w rozdziale 4 sprawozdania.

2. DZIAŁALNOŚĆ PROGRAMOWA I W ZAKRESIE OCENY REALIZACJI

2.1 Działalność zespołów sterujących priorytetów operacyjnych

Działanie **zespołów sterujących priorytetów operacyjnych** NFRZK służyło przygotowaniu materiałów do projektu planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa w roku 2026 ze środków NFRZK.

Łącznie do SKOZK do 16 marca 2026 roku (tj. do dnia zamknięcia ostatniego rejestru wniosków) wpłynęły 176 wnioski o przyznanie dofinansowania w roku 2026 i latach następnych:

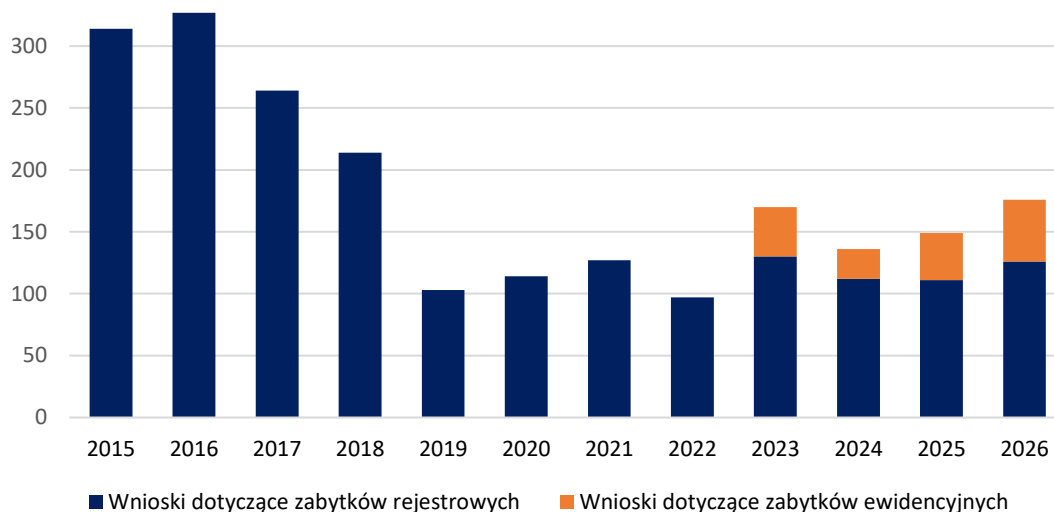

Wykres 2. Liczba wniosków o przyznanie dofinansowania z NFRZK w poszczególnych latach według stanu z chwili przyjęcia rocznego planu rzeczowo-finansowego

16 wniosków w trybie projektów kluczowych (dotyczących projektów objętych wcześniej promesami SKOZK), 158 wniosków w trybie konkursowym oraz 2 wnioski złożone po 1 stycznia 2026 roku w trybie pozakonkursowym. Jednocześnie zapisy wieloletniej prognozy finansowej obligowały SKOZK do objęcia w 2026 roku finansowaniem 37 przedsięwzięć wieloletnich etapowanych przechodzących z lat ubiegłych pod warunkiem stwierdzenia poprawnego wykonania i rozliczenia etapów prac z roku poprzedniego. W 2026 roku zespoły sterujące priorytetów operacyjnych nie obejmowały oceną wniosków złożonych w trybie pozakonkursowym. Wnioski te będą podlegały ocenie bezpośrednio przez komisje problemowe i Prezydium SKOZK w trakcie roku, w miarę wolnych środków NFRZK.

Analiza (zob. Wykres 2) wskazuje, że rok 2026 przyniósł dalszy wzrost liczby wniosków o dofinansowania. Wpływ na to miało ogłoszenie w przypadku konkursu o dofinansowania na rok 2026 i lata następne dodatkowego naboru wniosków, który został przeprowadzony w grudniu 2025 roku. Ponadto począwszy od 2023 roku do objęcia dofinansowaniami dopuszczone są wybrane zabytki ewidencyjne nierejestrowe. Podobnie jak w latach 2023–2025, udział wniosków dotyczących zabytków wyłącznie ewidencyjnych w ogólnej puli wniosków złożonych na rok 2026 był znaczący. Na 176 wniosków przypadało 50 wniosków dotyczących zabytków ewidencyjnych, czyli 28,4 % ogólnej liczby złożonych wniosków (w 2023 roku było to 23,5%, w 2024 roku – 17,6%, w 2025 roku – 25,5%).

Zespoły sterujące priorytetów operacyjnych NFRZK dokonywały oceny wniosków o dofinansowanie z NFRZK przedstawiając listy rankingowe wniosków i rekomendacje, w tym rekomendacje w sprawie przyznania na dane zadanie na wniosek beneficjenta dofinansowania z NFRZK w wysokości ponad 50% koniecznych nakładów. Podstawę pracy zespołów stanowił *Regulamin pracy zespołów sterujących priorytetów operacyjnych NFRZK* nadany Uchwałą Nr 12/2016 Prezydium SKOZK z dnia 2 lipca 2016 roku. Członkowie zespołów składali pisemne deklaracje bezstronności i poufności, a w przypadku powzięcia informacji o istnieniu okoliczności mogącej budzić uzasadnione wątpliwości co do ich bezstronności – pisemne oświadczenia o wyłączeniu się w odpowiednim zakresie z czynności zespołu, analogiczne do mających zastosowanie na gruncie aktualnej ustawy Prawo zamówień publicznych.

Wykres 3. Liczba wniosków o dofinansowanie w podziale na wnioski dotyczące zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych i wnioski dotyczące zabytków niewpisanych do rejestru zabytków nieruchomych a figurujących w gminnej ewidencji zabytków (według stanu z dnia przyjęcia planu rzeczowo-finansowego)

2.1.1 Działalność zespołu sterującego priorytetu operacyjnego „II. Obiekty użyteczności publicznej”

Zespół sterujący priorytetu operacyjnego „II. Obiekty użyteczności publicznej” w zakresie rozpatrzenia wniosków o przyznanie dofinansowań z NFRZK do zadań realizowanych w roku 2026 i przedsięwzięć wieloletnich etapowanych realizowanych w latach 2026–2028 został powołany w składzie: **dr hab. Bogusław Krasnowolski – przewodniczący**, dr hab. Monika Bogdanowska – zastępca przewodniczącego, dr Zbigniew Beiersdorf, dr Beata Biedrońska-Słota, dr hab. inż. arch. Andrzej Gaczoł, dr Katarzyna Jagodzińska, dr inż. arch. Jan Janczykowski, prof. dr hab. Roman Kozłowski, prof. dr hab. Zdzisław Noga, prof. dr hab. Jacek Purchla, dr Jerzy Serwacki, Aldona Sudacka, prof. dr hab. Andrzej Szczerski, prof. dr hab. Jan Świąch, prof. dr hab. Stanisław Waltoś, inż. arch. Jerzy Zbiegień – członkowie. Dr hab. Andrzej Gaczoł, prof. Zdzisław Noga, prof. Jan Świąch i prof. Stanisław Waltoś nie wzięli udziału w pracach zespołu.

W ramach priorytetu operacyjnego wpłynęły do SKOZK w trybie konkursowym **34** wnioski, z czego Biuro SKOZK po przeprowadzeniu weryfikacji wniosków (w tym pod kątem terminowości złożenia, poprawności, kompletności) zakwalifikowało do rozpatrzenia **32** wnioski. **1** wniosek przekwalifikowano do innego priorytetu operacyjnego i **1** wniosek z powodów formalnych zwrócono wnioskodawcy bez rozpatrzenia.

Zespół odbył 2 posiedzenia poświęcone ocenie wniosków (26 lutego i 9 marca 2026 roku).

Efektom prac zespołu sterującego są przyjęte 9 marca 2026 roku listy rankingowe wniosków o przyznanie w ramach priorytetu dofinansowań do zadań realizowanych w roku 2026 i przedsięwzięć wieloletnich etapowanych realizowanych w latach 2026–2028.

W ramach podstawowej części priorytetu operacyjnego Zespół rekomendował do uwzględnienia w planie rzeczowo-finansowym **13** zadań podlegających ocenie, **8** zadań rekomendował do umieszczenia na liście rezerwowej, a **8** zadaniom nie udzielił rekomendacji do uwzględnienia w planie rzeczowo-finansowym. W ramach listy rankingowej wniosków objętych działaniem „II.1 Twierdza Kraków” zespół rekomendował **1** zadanie do uwzględnienia w planie rzeczowo-finansowym, a **2** zadaniom takiej rekomendacji nie udzielił.

2.1.2 Działalność zespołu sterującego priorytetu operacyjnego „III. Obiekty sakralne”

Zespół sterujący priorytetu operacyjnego „III. Obiekty sakralne” w zakresie rozpatrzenia wniosków o przyznanie dofinansowań z NFRZK do zadań realizowanych w roku 2026 i przedsięwzięć wieloletnich etapowanych realizowanych w latach 2026–2028 został powołany w składzie: **dr hab. Bogusław Krasnowolski – przewodniczący**, prof. dr hab. Andrzej Betlej – zastępca przewodniczącego, dr Beata Biedrońska-Słota, dr Paweł Boliński, Krzysztof Czyżewski, dr hab. Wojciech Drelicharz, prof. dr hab. Marcin Fabiański, prof. Grażyna Korpala, ks. Jacek Kurzydło, ks. dr Andrzej J. Nowobilski, Irena Palca, dr hab. Paweł Pencakowski, dr hab. Mieczysław Rokosz, ks. prof. dr hab. Jacek Urban, prof. dr hab. Marek Walczak, Emil Zaitz – członkowie. Prof. Andrzej Betlej nie wziął udziału w pracach zespołu.

W ramach priorytetu operacyjnego wpłynęły do SKOZK w trybie konkursowym **33** wnioski. Biuro SKOZK po przeprowadzeniu weryfikacji wniosków (w tym pod kątem terminowości złożenia, poprawności, kompletności) zakwalifikowało do rozpatrzenia **28** wniosków. **4** wnioski zostały przez wnioskodawców wycofane przed rozpatrzeniem, a **1** wniosek z powodów formalnych zwrócono wnioskodawcy bez rozpatrzenia.

Zespół odbył 2 posiedzenia poświęcone ocenie wniosków (25 lutego i 6 marca 2026 roku).

Efektem pracy zespołu sterującego jest przyjęta 6 marca 2026 roku lista rankingowa wniosków o przyznanie w ramach priorytetu dofinansowań do zadań realizowanych w roku 2026 i przedsięwzięć wieloletnich etapowanych realizowanych w latach 2026–2028.

Zespół rekomendował **19** zadań do uwzględnienia w planie rzeczowo-finansowym i **9** zadań do umieszczenia na liście rezerwowej.

2.1.3 Działalność zespołu sterującego priorytetu operacyjnego „IV. Obiekty mieszkalne i usługowe”

Zespół sterujący priorytetu operacyjnego „IV. Obiekty mieszkalne i usługowe” w zakresie rozpatrzenia wniosków o przyznanie dofinansowań z NFRZK do zadań realizowanych w roku 2026 i przedsięwzięć wieloletnich etapowanych realizowanych w latach 2026–2028 został powołany w składzie: **prof. dr hab. Jerzy Zdrada – przewodniczący**, dr Andrzej Siwek – zastępca przewodniczącego, dr Zbigniew Beiersdorf, dr hab. Monika Bogdanowska, dr Paweł Dettloff, prof. dr hab. Bogusław Dopart, dr Witold Górny, dr inż. arch. Jan Janczykowski, dr hab. Waldemar Komorowski, dr Adam Kozień, arch. Krystyna Łyczakowska, prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk, Halina Rojkowska-Tasak, prof. dr hab. Krzysztof Stopka, dr inż. arch. Marta Urbańska, dr inż. arch. Krzysztof Wielgus – członkowie. Prof. Bogusław Dopart, prof. Zdzisław Pietrzyk i prof. Krzysztof Stopka nie wzięli udziału w pracach zespołu.

W ramach priorytetu operacyjnego wpłynęło do SKOZK w trybie konkursowym **79 wniosków**. Biuro SKOZK po przeprowadzeniu weryfikacji wniosków (w tym pod kątem terminowości złożenia, poprawności, kompletności) zakwalifikowało do rozpatrzenia **61** wniosków, **4** wnioski zostały wycofane przez wnioskodawców, **14** wniosków z powodów formalnych zakwalifikowano do zwrotu wnioskodawcom bez rozpatrzenia.

Zespół odbył 2 posiedzenia poświęcone ocenie wniosków (4 i 12 marca 2026 roku).

Efektem pracy zespołu sterującego jest lista rankingowa wniosków o przyznanie w ramach priorytetu dofinansowań do zadań realizowanych w roku 2026 i przedsięwzięć wieloletnich etapowanych realizowanych w latach 2026–2028 z dnia 12 marca 2026 roku.

Zespół rekomendował **28** zadań do uwzględnienia w planie rzeczowo-finansowym i **6** zadań do umieszczenia na liście rezerwowej, a **27** zadaniom nie udzielił rekomendacji do uwzględnienia w planie rzeczowo-finansowym.

2.1.4 Działalność zespołu sterującego priorytetu operacyjnego „V. Kaplice grobowe, nagrobki, pomniki cmentarne i zespoły zieleni komponowanej”

Zespół sterujący priorytetu operacyjnego „V. Kaplice grobowe, nagrobki, pomniki cmentarne i zespoły zieleni komponowanej” w zakresie rozpatrzenia wniosków o przyznanie dofinansowań z NFRZK do zadań realizowanych w roku 2026 i przedsięwzięć wieloletnich etapowanych realizowanych w latach 2026–2028 został powołany w składzie: **Michał Koziół – przewodniczący**, Liliana Sonik – zastępca przewodniczącego, dr Piotr Kempf, Paweł Kubisztal, prof. dr hab. Zbigniew Myczkowski, Irena Palca, Waclaw Passowicz, prof. dr hab. Marian Wołkowski-Wolski – członkowie. Wszyscy członkowie wzięli udział w pracach zespołu.

W ramach priorytetu operacyjnego wpłynęło do SKOZK **13** wniosków, w tym 2 wnioski Zarządu Cmentarzy Komunalnych w Krakowie obejmujące szersze grupy zabytków położonych na Cmentarzu Rakowickim i Cmentarzu Podgórskim (Nowym). Biuro SKOZK po przeprowadzeniu weryfikacji wniosków (w tym pod kątem terminowości złożenia, poprawności, kompletności) zakwalifikowało do rozpatrzenia **11** wniosków, **1** wniosek został wycofany przez wnioskodawcę, **1** wniosek z powodów formalnych został zwrócony wnioskodawcy bez rozpatrzenia.

Zespół odbył **1** posiedzenie poświęcone ocenie wniosków (12 marca 2026 roku).

Efektom prac zespołu sterującego jest przyjęta 12 marca 2026 roku lista rankingowa wniosków o przyznanie w ramach priorytetu dofinansowań do zadań realizowanych w roku 2026 i przedsięwzięć wieloletnich etapowanych realizowanych w latach 2026–2028.

Zespół rekomendował **10** zadań do uwzględnienia w planie rzeczowo-finansowym, a **1** zadaniu nie udzielił rekomendacji do uwzględnienia w planie rzeczowo-finansowym.

2.2 Działalność Komisji Programowania i Oceny Realizacji

Zasadniczym zadaniem Komisji Programowania i Oceny Realizacji było czuwanie nad właściwą pod względem merytorycznym realizacją rocznego planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa. Pracom komisji przewodniczył **dr hab. Bogusław Krasnowolski**. Funkcję zastępcy przewodniczącego komisji pełniła dr Beata Biedrońska-Słota.

W 2025 roku komisja zebrała się na 6 posiedzeniach w dniach: 20 marca, 12 czerwca, 21 lipca, 25 września, 13 listopada, 9 grudnia.

W 2025 roku przyjęty plan rzeczowo-finansowy korygowany był pięciokrotnie. Propozycje korekt opracowywane przez WRZKiDN MUW opiniowane były przez komisję w zakresie wynikającym z tematyki jej działania, a następnie przedkładane Prezydium SKOZK do rozpatrzenia. Realizując regulaminowy obowiązek czuwania nad właściwym przebiegiem prac finansowanych z NFRZK, członkowie komisji w 2025 roku uczestniczyli w komisjach typowania robót, przeglądu i oceny realizacji oraz odbiorów końcowych w poszczególnych obiektach. Dało to możliwość bieżącej kontroli przebiegu procesu inwestycyjnego oraz konsultacji wykonawców i inwestorów z ekspertami wchodzącymi w skład komisji. Ponadto członkowie komisji zbierali się doraźnie celem oceny stanu zachowania i potrzeb wybranych zabytków w perspektywie ich potencjalnej przyszłej odnowy przy udziale środków NFRZK.

W 2025 roku komisja dokonała jednej przeglądowej wizytacji zespołu zabytkowego. 14 listopada komisja zapoznała się w klasztorze Wizytek przy ul. Krowoderskiej 16 z przebiegiem dotychczasowych prac przy budynkach zlokalizowanych na terenie rozległego ogrodu klasztorowego, dokonując oceny potrzeb związanych z rewaloryzacją zespołu klasztorowego w kolejnych latach.

2.3 Działalność Komisji Techniczno-Konserwatorskiej

Zadaniem komisji jest opiniowanie na wniosek Przewodniczącego lub Prezydium Komitetu rozwiązań konserwatorskich, technicznych, budowlanych i inżynierskich zawartych w wybranych wnioskach o przyznanie dofinansowania z NFRZK pod kątem efektywności proponowanych nakładów finansowych i identyfikacja ryzyk natury konserwatorskiej i inżynierskiej. Pracami komisji kierowała **dr hab. Monika Bogdanowska**.

W okresie objętym sprawozdaniem komisja zebrała się dwukrotnie.

W związku z zakwalifikowaniem w 2024 roku zgłoszonego przez Parafię Archikatedralną na Wawelu projektu „Likwidacja przyczyn zawilgocenia murów katedry na Wawelu wraz z wykonaniem instalacji odgromowej” na listę rezerwową projektów kluczowych NFRZK, w dniu 22 stycznia 2025 roku komisja zapoznała się ze stosowną ekspertyzą techniczną oraz schematem odprowadzania wód opadowych z dachu katedry udokumentowanym w sporządzonym techniką skanowania 3D modelu cyfrowym budowli. Następnie komisja przeprowadziła wizję lokalną, zapoznając się z ogólnym stanem strychu katedry i jej elewacji, z zawilgoczeniami murów występującymi w krypcie św. Leonarda, w przedsionku krypty pod Wieżą Srebrnych Dzwonów i w ossarium pod zakrystią. Dostrzegając złożoność zagadnienia komisja przedstawia wnioski potwierdzające zaburzenie równowagi wilgotnościowej w części krypt i we wnętrzu katedry. Jako przypuszczalne przyczyny wskazano wysoką wilgotność względną powietrza (związaną przede wszystkim z dużym ruchem turystycznym) prowadzącą do typowych zjawisk kondensacyjnych, takich jak wykraplanie wody na zimnych powierzchniach, tj. na szybach oraz na ścianach i posadzkach. Drugą możliwą przyczyną zawilgoceń ścian jest przenikanie wody opadowej z nieszczelnych instalacji przy jednoczesnym spowolnieniu odparowania wody z gruntu przez szczelne nawierzchnie zastosowane w otoczeniu budowli. Komisja potwierdziła potrzebę opracowania dokumentacji architektonicznej wskazującej miejsca, w których wskazane byłoby wykonanie lub udrożnienie otworów wentylacyjnych. Ponadto zalecono usprawnienie odprowadzania wody opadowej z dachu oraz usunięcie nieszczelności instalacji kanalizacji w miejscach mających wpływ na obecnie obserwowane stany awaryjne krypt. Uznano za wskazane objęcie usunięcia przyczyn zawilgoceń dofinansowaniem w ramach III edycji projektów kluczowych NFRK, jednak pod warunkiem przedstawienia SKOZK całościowej diagnozy problemu i projektu budowlanego posiadającego komplet niezbędnych uzgodnień i pozwoleń

5 grudnia Komisja zebrała się w kościele św. Andrzeja. Celem zebrania była ocena stanu zachowania jednych z najstarszych na terenie Polski malowideł romańskich, które przetrwały w niewielkim pomieszczeniu na przedłużeniu południowej nawy kościoła (pozostałości dawnej absydioli). W zebraniu, poza członkami Komisji, wzięli udział pracownicy Katedry Konserwacji i Restauracji Malowideł Ściennych Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie: pani dr hab. Dorota Białek-Kostecka, prof. ASP, oraz pani dr Anna Forczek-Sajdak. Po dokonaniu wizji lokalnej i zapoznaniu się z dokumentacją prac konserwatorskich przeprowadzonych przy współudziale SKOZK w latach 2001–2003 przez zespół pod kierunkiem zmarłego w 2020 roku prof. Władysława Zalewskiego, komisja nie stwierdziła widocznych zagrożeń malowidła, takich jak pudrowanie, odspojenia, uszkodzenia mechaniczne lub aktywności mikroorganizmów. Komisja uczuliła gospodarza obiektu, czyli siostry klaryski, na konieczność monitorowania ruchu powietrza w pomieszczeniu oraz potrzebę instalacji w pomieszczeniu na okres nie krótszy niż 12 miesięcy dwóch lub trzech rejestratorów temperatury i wilgotności celem precyzyjnego ustalenia parametrów panującego w otoczeniu malowideł mikroklimatu.

2.4 Realizacja planu odnowy zabytków Krakowa na rok 2025 ze środków NFRZK

2.4.1 Założenia strategiczne

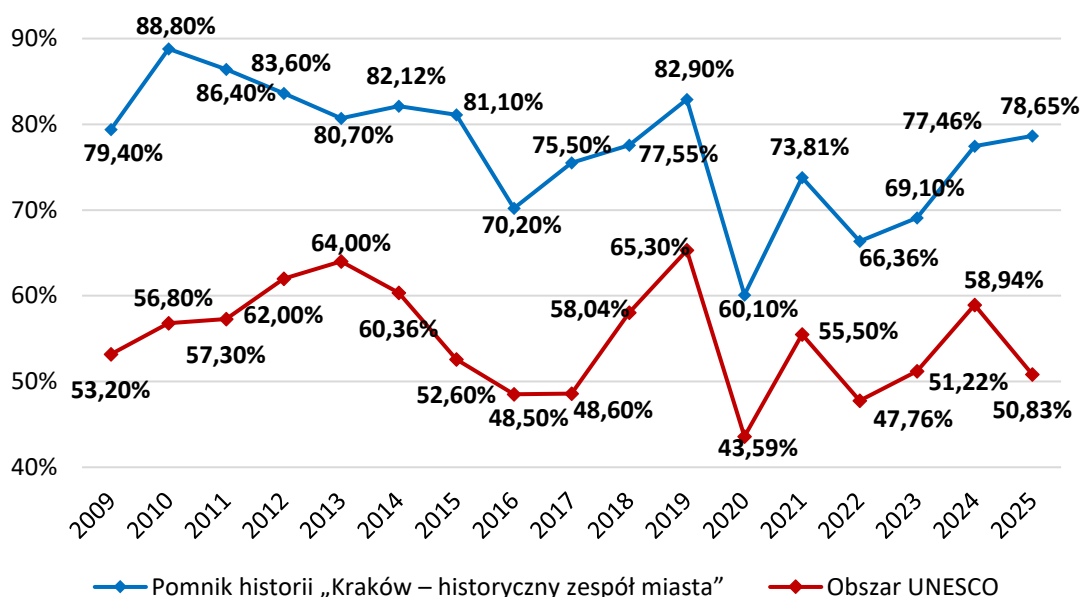
Podstawowe założenie strategiczne odnowy zabytków Krakowa w roku 2025 zawarte były w dokumencie *Program i kierunki działania SKOZK* (Uchwała Nr 7/2022 SKOZK z dnia 28 marca 2022 roku). Plan rzeczowo-finansowy odnowy zabytków Krakowa zgodnie z ustaloną praktyką realizowano w podziale na priorytety i działania. Alokacje finansowe do poszczególnych priorytetów i działań ustalane były kwotowo w aktualizowanej na bieżąco wieloletniej prognozie finansowej NFRZK. W 2025 roku dofinansowania z NFRZK udzielane były wzorem roku poprzedniego w ramach następujących priorytetów i działań:

- **Priorytetu operacyjnego „I. Projekty kluczowe”,**
- **Priorytetu operacyjnego „II. Obiekty użyteczności publicznej”,** zawierającego działanie „II.1 Twierdza Kraków”,
- **Priorytetu operacyjnego „III. Obiekty sakralne”,**
- **Priorytetu operacyjnego „IV. Obiekty mieszkalne i usługowe”,**
- **Priorytetu operacyjnego „V. Kaplice grobowe, nagrobki, pomniki cmentarne i zespoły zieleni komponowanej”,** zawierającego działanie „V.1 Cmentarz Rakowicki – księga historii Polski”.

Zgodnie z *Programem i kierunkami działania SKOZK* w doborze zadań do planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa ze środków NFRZK Komitet dokonywał oceny wartości proponowanych zadań pod kątem zabytkowej i historycznej wartości obiektu i jego wyposażenia, autentyzmu zabytkowej substancji i konstrukcji, stanu zachowania (przy priorytetowym traktowaniu zabytków szczególnie zagrożonych), możliwości współpracy z beneficjentem (preferując zadania realizowane przy znaczącym wkładzie finansowym inwestora), a także pod kątem stopnia zaawansowania prac, traktując preferencyjnie zadania kontynuowane. Przyjęta w 2022 roku strategia SKOZK położyła ponadto nacisk na kwestię ochrony *genius loci* poszczególnych zabytków i całych zespołów urbanistycznych – zespołu materialnych i niematerialnych właściwości danych miejsc wpływających na ich społecznie utrwalony odbiór emocjonalny i intelektualny.

Zarazem zgodnie z przyjętą strategią Komitet oceniał wnioskowane zadania także pod kątem rangi poszczególnych zabytków w ujętych hierarchicznie kompozycjach urbanistycznych, wśród których najwyższą wartość zachowują zespoły objęte wpisem na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO (Wawel, historyczne centrum Krakowa w obrębie Plant, Kazimierz i Stradom). Niższą wagę w tym kryterium przypisano pozostałym obszarom uznanym za pomniki historii (tj. terenom pomiędzy Plantami a drugą obwodnicą, osiemnastowiecznemu Podgórzu, dawnemu przedmieściu Wesoła, Kopcu Kościuszki z otoczeniem, opactwu Benedyktynów w Tyńcu, zespołowi zabudowy dzielnicy Nowa Huta i opactwu Cystersów w Mogile), najniższą zaś wagę enklawom na obrzeżach miasta związanym z dawnymi układami wiejskimi, relikdami wiejskiego krajobrazu, zespołami rezydencjonalnymi i sakralnymi oraz zespołami fortecznymi, a także z wybitnymi realizacjami architektonicznymi XX wieku.

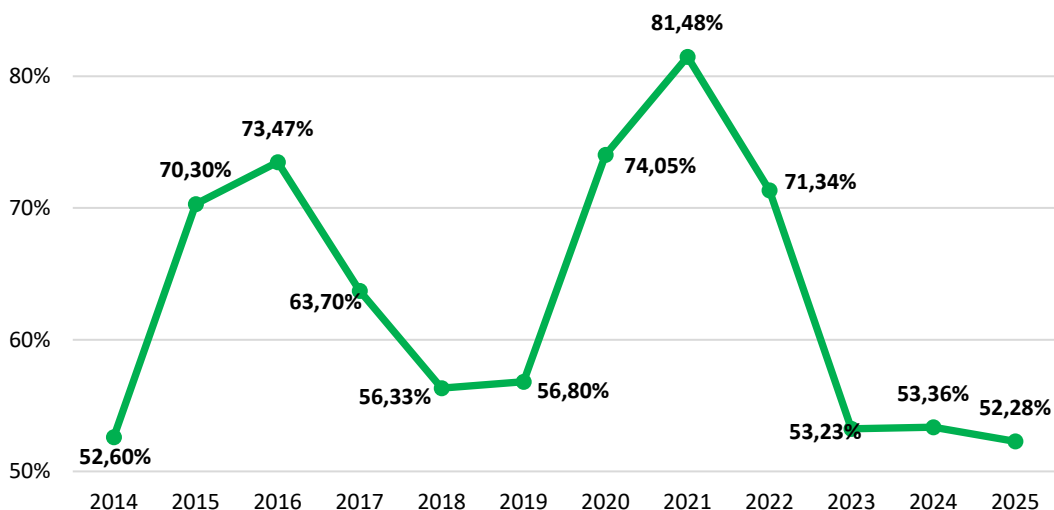
Przyjęte założenia strategiczne znalazły swoje odzwierciedlenie w zasadach oceny wniosków przez zespoły sterujące. W ramach konkursu o dofinansowania z NFRZK na 2025 rok zastosowano po raz drugi kryteria oceny zmodyfikowane Uchwałą Nr 3/2024 SKOZK z 25 marca 2024 roku. Nowy system oceny wniosków zakładał dostosowanie kryteriów do specyfiki poszczególnych grup zabytków i dotyczących ich potrzeb rewaloryzacyjnych. W przypadku zadań związanych z zabytkowymi budynkami użyteczności publicznej (priorytet II) przedmiotem oceny eksperckiej (odpowiadającej za 70% punktów możliwych do otrzymania przez wniosek) była wartość artystyczna, historyczna lub naukowa chroniona w ramach danego zadania (do 30% punktów), konieczność wykonania prac wynikająca ze stanu substancji zabytkowej

Wykres 4. Udział wydatków z NFRZK na prace w obiektach zlokalizowanych na terenie objętym wpisem na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO oraz na obszarze pomnika historii „Kraków – historyczny zespół miasta” w skali wszystkich wydatków NFRZK w poszczególnych latach

(do 20% punktów) i ranga obiektu w układzie urbanistycznym (do 20% punktów). Pozostałe 30% punktów przypadało na ocenę parametryczną wkładu własnego. W priorytecie „III. Obiekty sakralne” w formie oceny eksperckiej przydzielano wnioskowi do 80% możliwych do zdobycia punktów, w tym za chronioną wartość artystyczną, historyczną lub naukową do 30%, konieczność wykonania prac wynikającą ze stanu substancji również do 30%, za rangę obiektu w układzie urbanistycznym do 15% oraz w ramach oceny strategicznej do 5% punktów. Pozostałe 20% punktów przypadało na ocenę parametryczną wkładu własnego. W ramach priorytetu „IV. Obiekty mieszkalne i usługowe” dokonywana przez ekspertów ocena wartości artystycznej, historycznej lub naukowej odpowiadała maksymalnie za 35% możliwych do zdobycia punktów, ocena konieczności wykonania prac wynikającej ze stanu substancji za 20%, ocena rangi obiektu w układzie urbanistycznym za 10% i ocena strategiczna za 5% punktów. Pozostałe 30% wniosków mógł uzyskać w ramach oceny parametrycznej wkładu własnego. W priorytecie V obejmującym zabytki cmentarne i zespoły zieleni komponowanej wnioski dotyczące układów parkowych i zieleni fortecznej oceniane były analogicznie do wniosków napływających w ramach priorytetu II, natomiast obiekty cmentarne podlegały ocenie z zastosowaniem kryteriów poziomu artystycznego (do 10% punktów), wartości historycznej (do 20%), konieczności wykonania prac z uwagi na stan substancji (do 30%) i lokalizacji obiektu w ramach kompozycji przestrzennej cmentarza (do 10% możliwych do zdobycia punktów). Wkład własny decydował o ocenie parametrycznej odpowiadającej za maksymalnie 30% punktów.

Na zadania zrealizowane **na wszystkich obszarach uznanych za pomniki historii** przeznaczono w 2025 roku z NFRZK 33.842.174,18 zł, tj. 84,48% ogółu wydatkowanych środków Funduszu. Z tej sumy 31.504.932,20 zł, tj. 78,65% ogółu wydatkowanych środków Funduszu, przypadło na historyczne centrum miasta wpisane na listę pomników historii w 1994 roku. Wskaźnik zaangażowania NFRZK w szeroko rozumiany śródmiejski zespół zabytkowy wykazał zatem wzrost rok do roku, mieszcząc się zarazem w piętnastoletnim horyzoncie czasowym w lekkim trendzie spadkowym (zob. Wykres 4).

Wykres 5. Miernik wykonania budżetu zadaniowego „Liczba zadań objętych dofinansowaniem z NFRZK w stosunku do zgłoszonych potrzeb” w poszczególnych latach

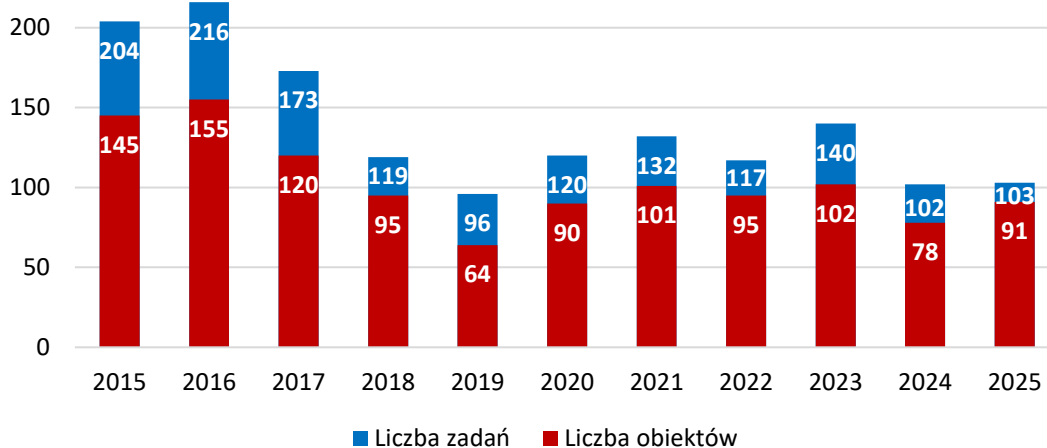
Z kolei na zadania realizowane w centralnej części pomnika historii, stanowiącej od 1978 roku przedmiot wpisu na **Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO**, przeznaczono z NFRZK w 2025 roku kwotę 20.365.423,54 zł, tj. **50,83%** ogółu wydatków, co oznacza spadek w stosunku do roku poprzedniego (zob. Wykres 4).

Jak wynika z raportowanego corocznie Ministerstwu Finansów miernika wykonania budżetu zadaniowego o nazwie „Liczba zadań objętych dofinansowaniem z NFRZK w stosunku do zgłoszonych potrzeb”, liczba zadań objętych ostatecznie finansowaniem w ramach planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa na 2025 rok odpowiadała **52,28%** liczby wniosków i zgłoszeń projektów kluczowych zawierających oczekiwania wobec NFRZK dotyczące roku 2025 (zob. Wykres 5). Miernik ten, bazując na prostym porównaniu liczby wniosków z liczbą dofinansowanych zadań, nie odwzorowuje precyzyjnie stopnia zaspokojenia potrzeb w zakresie rewaloryzacji zabytków Krakowa. Wynika to z pominięcia przy jego konstruowaniu faktu, że w wielu przypadkach zadania wprowadzane są do planu NFRZK w postaci odpowiadającej jedynie części zakresu finansowo-rzeczowego ujętego we wniosku.

2.4.2 Osiągnięte rezultaty konserwatorskie

W roku 2025 zrealizowano przy udziale środków NFRZK 103 zadania w 91 obiektach zabytkowych (w rozumieniu pozycji w rejestrze zabytków nieruchomości, tj. niezależnie od faktycznej liczby budowli objętych ochroną na podstawie jednego wpisu do rejestru zabytków). Wielkości te opowiadają w przybliżeniu analogicznym wskaźnikom osiągniętym w roku poprzednim. Do **najważniejszych rezultatów** osiągniętych w 2025 roku przy wykorzystaniu środków NFRZK należy zaliczyć:

- w zespole **Zamku Królewskiego na Wawelu** remont części pomieszczeń piwnic i parteru rezydencji królewskiej przeznaczonych dla nowej wystawy stałej „Zbrojownia wawelska”, w tym dwóch zlokalizowanych w podziemiach, dotychczas niedostępnych dla zwiedzających pomieszczeń o charakterze rezerwatu architektoniczno-archeologicznego prezentującego m.in. mury stołpu romańskiego, czyli datowanej na I połowę XII wieku wieży obronnej;
- również w zespole **Zamku Królewskiego na Wawelu** zakończenie projektu kluczowego obejmującego **rewaloryzację drogi fortecznej pod Kurzą Stopką**. Zrekonstruowano tu nawierzchnię drogi fortecznej wiodącej od postawy wzgórza wawelskiego do bramy pod Kurzą

Wykres 6. Liczba obiektów i zadań objętych dofinansowaniem z NFRZK w poszczególnych latach (według stanu na koniec roku)

Stopką, wykonano remont mostu przed bramą, konserwację samej bramy wraz z przylegającymi fragmentami murów oraz rewaloryzację zieleni i modernizację oświetlenia;

- także w zespole **Zamku Królewskiego na Wawelu** remont **bastionu Władysława IV z pomnikiem konnym Tadeusza Kościuszki**, wiążący się z koniecznością uniesienia pomnika przywódcy Insurekcji na specjalnej konstrukcji umożliwiającej wykonawcy prac dostęp do wnętrza bastionu. W toku prac zabezpieczono mury bastionu przed nasilającą się w ostatnich latach penetracją przez wody opadowe, ustabilizowano podstawę pomnika, a także oczyszczono i zabezpieczono sam pomnik. Towarzyszące remontowi badania archeologiczne przyniosły odkrycie wielu obiektów z okresu od późnego średniowiecza po XX wiek, w tym sygnetu datowanego na przełom XV i XVI wieku;
- w **katedrze na Wawelu** wykonanie kolejnego etapu remontu posadzki naw, obejmującego wschodnie i północne skrzydło ambitu. Posadzka podobnie jak w latach ubiegłych została rozebrana i ponownie ułożona po oczyszczeniu płyt kamiennych ze starych spoin i zwietrzałych kitów. Podczas prac poddano badaniom podstawę nieistniejącego, średniowiecznego baldachimu nad nagrobkiem Władysława Łokietka, a także odkryto ścianę komory grobowej przylegającej do tegoż nagrobka, pochodzący z 1349 roku fundament dawnego ołtarza św. Wojciecha oraz znajdujący się płytko pod posadzką kompletny pochówek nieznanego osoby z XVII w.;
- w **kościelce pw. św. Idziego** zakończenie kompleksowego, trzyletniego remontu wnętrza zrealizowanego w formule projektu kluczowego NFRZK. Prace konserwatorskie objęły prezbiterium, nawę, zakrystię, skarbczyk, chór z szafą organową i krypty pod kościołem. W toku prac na sklepieniu zakrystii odkryto i zabezpieczono pozostałości nieznanego kompozycji malarskiej z XVI lub XVII wieku;
- zakończenie czteroletniego projektu kluczowego NFRZK obejmującego generalny remont **willi „Kossakówka”** – historycznej siedziby wielopokoleniowej rodziny Kossaków. W toku prac budowlanych i konserwatorskich zlikwidowano stan zagrożenia budynku katastrofą budowlaną, poszerzono piwnice, wprowadzono układ komunikacyjny dostosowany do przyszłej funkcji obiektu jako muzeum Kossaków, a także poddano konserwacji elementy wyposażenia wnętrz zachowane z czasów świetności willi. Ponadto w oparciu o analizy materiałów historycznych poddano rewaloryzacji ogrodowe otoczenie willi;
- w **kościelce Franciszkanów** zakończenie czteroletniego projektu kluczowego NFRZK obejmującego odnowę nawy głównej kościoła wraz z wyposażeniem. Końcowym etapem pro-

- jektu była konserwacji kamiennego chóru, nad którym znajduje się witraż *Bóg Ojciec* Stanisława Wyspiańskiego. Konserwatorom udało się odkryć i przywrócić zdobiącą elementy kamienne chóru polichromię autorstwa Tadeusza Popiela, zakrytą w latach 50. XX wieku;
- w **opactwie Benedyktynów w Tyńcu** zakończenie realizacji czteroletniego projektu kluczowego NFRZK, który objął szereg prac konserwatorskich i budowlanych w kościele klasztorным, krużgankach i podziemiach opactwa. W ramach projektu wykonano m.in. prace budowlane i konserwatorskie, dzięki którym możliwe stało się poszerzenie i udostępnienie dla zwiedzających dwudziestowiecznych rezerwatów archeologicznych pod dawnym kościołem romańskim, prezentujących fundamenty i mury romańskie oraz nisze grobowe pochowanych tam w XI wieku opatów tyńieckich.

W roku 2025 zrealizowano przy udziale dofinansowań z NFRZK prace w wielu innych obiektach zabytkowych na terenie Krakowa. W ramach konserwacji stałego, historycznego wyposażenia **katedry na Wawelu** kontynuowano konserwację szesnastowiecznego portretu królowej Anny Jagiellonki z nad wejścia do kaplicy Zygmuntołskiej. W toku konserwatorskiej analizy dzieła udało się ustalić zakres przemalowań obrazu wykonanych w XVIII wieku w ramach doraźnej konserwacji prowadzonej po zalaniu obrazu wodą ciekącą z poddasza katedry. Ujawnione pierwotne warstwy malarskie cechuje dużo wyższa od spodziewanej klasa artystyczna.

W obrębie Starego Miasta przy udziale środków NFRZK zrealizowano w 2025 roku szereg zadań w obiektach użyteczności publicznej. W obrębie rozległego, posiadającego pięć skrzydeł i trzy dziedzińce **Collegium Broscianum UJ** (dawnego kolegium jezuickiego) przeprowadzono kolejny etap rekonstrukcji stolarki okiennej w elewacji wschodniej od strony Plant. W **Collegium Maius UJ** w ramach przygotowania Auli do zaplanowanej na 2026 roku pełnej konserwacji wnętrza wykonano wstępne prace przy stolarce okiennej i polichromowanych glifach. Prace prowadzono także w klatce schodowej i Sali im. Bobrzyńskiego. W **Collegium Nowodworskiego UJ** kontynuowano remont elewacji zachodniej dziedzińca. W **Teatrze im. Juliusza Słowackiego** wykonano pierwszy etap prac przy dachu, obejmujący rekonstrukcję utraconych ozdobnych elementów metaloplastycznych. Na terenie **Biblioteki Książąt Czartoryskich**, w ramach II roku realizacji przedsięwzięcia wieloletniego etapowanego, kontynuowano prace zabezpieczające przy murze granicznym między posesjami przy ul. Św. Jana 9 i 11 oraz ul. Św. Marka 17. W monumentalnym, mieszczącym siedziby szeregu jednostek badawczych oraz cenne zbiory biblioteczne gmachu **Polskiej Akademii Umiejętności** przy ul. Sławkowskiej 17 zakończono czteroletni projekt kluczowy obejmujący remont wnętrza, połączony z wymianą i modernizacją systemu ogrzewania. Wnętrza odzyskały pierwotne walory estetyczne przy osiągnięciu efektu ekologicznego i wymiernych korzyści związanych z kosztami przyszłego utrzymania zabytku. W 2025 roku rozpoczęto w formule projektu kluczowego NFRZK zaplanowany na cztery lata remont zabytkowej kamienicy przy ul. Pijarskiej 7 i Sławkowskiej 32 znanej jako **pałac Badenich**. Będący siedzibą Instytutu Historii Sztuki i Kultury Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II budynek nie przechodził poważniejszych remontów od okresu PRL.

Na terenie Starego Miasta prowadzono także prace w najcenniejszych zabytkach sakralnych. W **bazylice Mariackiej** metodą ablacji laserowej oczyszczono elewacje niższej z dwóch wież. W **kościelie św. Andrzeja** zakończono konserwację ołtarza głównego wraz z rzeźbami apostołów św. Piotra i św. Pawła, tabernakulum, ramą i obrazem św. Andrzeja, obrazem Matki Boskiej i tronami eucharystycznymi. Rozpoczęto prace konserwatorskie przy kapliczce słupowej w wirydarzu przyległego do kościoła **klasztoru Klarysek**. W **kościelie św. św. Piotra i Pawła** rozpoczęto prace konserwatorskie przy oryginalnych, barokowych elementach ogrodzenia przed kościołem. W **zespole klasztorным Sióstr Dominikanek „Na Gródku”** zakończono

ostatni etap remontu elewacji wirydarza klasztornego. W **klasztorze Reformatów** kontynuowano prace zmierzające do likwidacji źródła zawilgoceń i do ustabilizowania mikroklimatu w kryptach, w których znajdują się częściowo w otwartych trumnach, częściowo ułożone na posadzce ciała zmarłych zakonników i dobroczyńców klasztoru. Etap prac przypadający na 2025 rok objął m.in. osuszenie i izolację ścian kruchty kościoła klasztornego i udrażnianie wentylacji.

Działania realizowane przy udziale środków NFRZK objęły również **kamienice w obrębie Starego Miasta**. W **kamienicy Klemensa Bąkowskiego** przy ul. św. Jana 12, należącej do powstałego w 1896 roku Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, w ramach projektu kluczowego NFRZK wykonano prace konserwatorsko-budowlane m.in. na II piętrze. Prace te objęły konserwację polichromii z okresu od XVIII do XX wieku, drewniane stropy i parkiety, modernizację węzła sanitarnego oraz dostosowanie budynku do wymogów przeciwpożarowych. Szczególne znaczenie dla estetyki przestrzeni publicznej Krakowa miał remont konserwatorski rozległych elewacji trzech należących do Parafii Ewangelicko-Augsburskiej kamienic przy **ul. Grodzkiej 58, 60 i 62**. Elewacje w oparciu o wyniki badań stratygraficznych odzyskały pierwotną kolorystykę. Prace remontowe objęły także niewielką kamienicę o średniowiecznej genezie położoną przy **ul. Kanoniczej 23**, znaną od czasów nowożytnych pod nazwą „Lisia Jama”. W ramach I etapu prac wykonano remont konserwatorski elewacji frontowej z dekoracją sgraffitową, bramy wejściowej i dachu. W kamienicy przy **Rynku Głównym 7** środki NFRZK wsparły remont uszkodzonego świetlika nad klatką schodową. W położonym przy **ul. Św. Marka 10** nowożytnym zespole dawnego probostwa kościoła św. Marka, obecnie pełniącym funkcje mieszkalne, wykonano remont dachu. W obrębie dziedzińca kamienicy „Pod Gruszką” przy **ul. Szczepańskiej 1 / Sławkowskiej 2** dofinansowano prace służące usunięciu chaotycznych, dwudziestowiecznych dobudówek drewnianych i odtworzeniu historycznych ganków. W należących do Gminy Kraków pomieszczeniach kamienicy przy **ul. Mikołajskiej 4** poddano konserwacji bogato zdobioną, oryginalną stolarkę okienną. Przy **ul. Sławkowskiej 24a** wykonano I etap remontu pokrytej ozdobnymi, modernistycznymi tynkami elewacji frontowej kamienicy „Pod Ewangelistami” z 1936 roku. Konserwatorom udało się usunąć z dwóch trzecich powierzchni elewacji czarny osad z zestalonych zanieczyszczeń powietrza i przywrócić szlachetnym tynkom oryginalną, piaskową barwę. Remont ten będzie kontynuowany w 2026 roku.

Środki NFRZK w formie dofinansowań pokrywających od 23% do 37% kosztów prac zostały przeznaczone na wsparcie szeregu działań w kamienicach położonych poza obrębem Starego Miasta. Istotny efekt konserwatorski udało się osiągnąć w do niedawna bardzo zaniedbanym otoczeniu Wawelu, gdzie remontom poddano elewacje frontowe sąsiadujących ze sobą kamienic przy **ul. Podzamcze 20 i Podzamcze 22** oraz elewację północną i część elewacji wschodniej położonej przy Plantach kamienicy pod adresem **ul. Podzamcze 14 / ul. Straszewskiego 2**. Remonty konserwatorskie objęły także kolejne elewacje frontowe w modernistycznym kompleksie budynków przedwojennej spółdzielni mieszkaniowej przy **ul. Smoczej 8–10 / ul. Koletek 15–21** oraz elewacje kamienic przy **ul. Dietla 5 i ul. Bogusławskiego 3** (w obu przypadkach była to kontynuacja prac), **ul. Krakowskiej 21, ul. Krowoderskiej 32, ul. Siemiradzkiego 11, ul. Batorego 2** (zakończenie trzyletniego przedsięwzięcia etapowanego), **ul. Karmelickiej 16** (zakończenie przedsięwzięcia dwuletniego), **ul. Karmelickiej 54, ul. Studenckiej 7 i al. Krasińskiego 18**. W obrębie Starego Podgórza wsparto remonty elewacji frontowych kamienic przy **ul. Brodzińskiego 1 i ul. Kalwaryjskiej 4**. Przedmiotem wsparcia był także remont zagrożonej konstrukcyjnie willi przy **ul. Cieszyńskiej 8**, będącej reliktem dawnej zabudowy willowej przedmieść Krakowa, obecnie otoczonym wielopiętrowymi budynkami mieszkalnymi.

Na terenie **dawnego miasta Kazimierza** wsparciem NFRZK objęte zostały przede wszystkim monumentalne zespoły sakralne – zabytki wielowiekowego współistnienia społeczności chrześcijańskiej i żydowskiej. W **zespole klasztorным Paulinów „Na Skalce”** rozpoczęła się realizacja czteroletniego projektu kluczowego NFRZK obejmującego kompletną odnowę wnętrza bazyliki klasztornej. Pierwszy etap prac objął dekoracje malarskie na sklepieniu, ścianach podłuczy wraz z glifami okiennymi oraz elementy sztukatorskie. Wykonane uzupełniające badania stratygraficzne potwierdziły, że przedmiotem prac konserwatorów będzie obecna dekoracja malarska wnętrza kościoła w postaci polichromii z lat 1889–90, gdyż dwie poprzedzające jej powstanie warstwy malarskie miały jedynie postać monochromii. W 2025 roku prowadzono remonty położonych przy ul. Skalecznej murów zespołu klasztornego Paulinów i **zespołu klasztornego Augustianów**. Podczas zabezpieczania muru paulińskiego odkryto i udokumentowano fundamenty nieistniejącego już probostwa kościoła na Skalce. W gotyckim **kościółce Bożego Ciała** zakończono wieloletnią konserwację późnobarokowych ołtarzy przyfilarowych pw. św. Antoniego i Świętej Trójcy, przywracając ich pierwotną, jasną kolorystykę. W **zespole klasztorным Bernardynów** na Stradomiu wykonano I etap niezbędnego remontu dachu budynku biblioteki klasztornej.

Kontynuowano również przy wsparciu NFRZK prace w ramach unikatowego w skali europejskiej zespołu żydowskich budynków sakralnych wznoszonych na Kazimierzu od końca XV po schyłek XIX w. W **Synagodze Tempel** w ramach drugiego roku realizacji przedsięwzięcia wieloletniego etapowanego naprawom i konserwacji poddano ostatnią grupę słupów podtrzymujących galerie wewnętrzne. W **Synagodze Izaaka** zgodnie z zaakceptowanym przez władze konserwatorskie po wielu dyskusjach projektem zabezpieczenia pękającego sklepienia synagogi kontynuowano zabezpieczanie konstrukcji sklepienia taśmami z włókien węglowych. Równolegle rozpoczęto w 2025 roku kompleksową rewaloryzację synagogi w ramach projektu kluczowego NFRZK, który ma się zakończyć w 2028 roku.

Na obszarach wchodzących w skład pomnika historii układów urbanistycznych Wesołej, Piasku i Kleparza, czyli dawnych przedmieść Krakowa, kontynuowano szereg zadań w budynkach użyteczności publicznej i zespołach sakralnych. W **Pałacu „Florianka”** przy ul. Basztowej 8 kontynuowano remont elewacji frontowej ze ścianami szczytowymi i remontem dachu. W **II Liceum Ogólnokształcącym im. Króla Jana III Sobieskiego** przy ul. Sobieskiego 9 również kontynuowano remont elewacji frontowej wraz z izolacją przeciwwilgociową. Rozpoczęto prace remontowe w **Pałacu Judkiewiczów** przy ul. Westerplatte 10 przy tarasie oraz stolarce okiennej. Czyszczeniu, z wykorzystaniem metody ablacji laserowej, poddano powierzchnie kamienne oraz balustrady. Natomiast przy ul. Warszawskiej wsparto przeprowadzony przez Politechnikę Krakowską remont zabytku techniki w postaci **wolnostojącego komina** należącego do zespołu dawnych austriackich koszar wojskowych.

Przedmiotem wsparcia NFRZK był drugi etap remontu elewacji **kościółka Karmelitów Bosych przy ul. Rakowickiej 18**, w ramach którego zakończyły się prace przy elewacji z głównym wejściem do kościoła od strony ul. Wita Stwosza. W **kościółce św. Mikołaja** przy ul. Kopernika w prezbiterium kościoła kontynuowano konserwację stali południowych. W trakcie prac z profilowanych listew usunięto warstwy przemalowań, uzupełniono ubytki drewna figur aniołów oraz aplikacji snycerskich. Wzmocniono także elementy konstrukcyjne stali. W **zespole klasztorным Wizytek** doraźnie zabezpieczono poprzez wzniesienie drewnianej wiaty będący w bardzo złym stanie budynek dawnej oranżerii – cenny zabytek architektury ogrodowej pochodzący prawdopodobnie z początków XVIII wieku.

Kontynuowano wsparcie odnowy cennych zabytków sakralnych poza historycznym centrum Krakowa. Dofinansowaniem objęto remont elewacji zabytku międzywojennego modernizmu – **kościółka Matki Bożej Zwycięskiej** przy ul. Zakopiańskiej 86. Przeprowadzono remont ele-

wacji po południowej stronie kościoła mieszczącej kaplicę św. Józefa, zakrystię i pomieszczenia pomocnicze. Zakończono wieloletni remont barokowej **kaplicy św. Bartłomieja** przy ul. Konopnickiej 79. W 2025 roku wykonano prace przy tynkach w krypcie, naprawy i uzupełnienia ubytków tynków wewnętrznych w nawie, kruchcie i zakrystii, konserwację i uzupełnienie złocień kapiteli pilastrów, a także konserwację posadzek oraz znajdującej się na elewacji północnej tablicy epitafijnej z wapienia dębnickiego. Drewniany **kościół pw. św. Jana Chrzciciela i Matki Boskiej Szkaplerznej** przy ul. Wańkowicza 19 zabezpieczono przed szkodnikami drewna metodą fumigacji.

Wsparcie NFRZK objęło obok wspomnianego wyżej opactwa Benedyktynów w Tyńcu także inne wielkie, średniowieczne i nowożytnie klasztory na obrzeżach dzisiejszego Krakowa. Zakończono kolejny etap prac konserwatorskich we wnętrzu kościoła **Kamedułów na Bielanach**, obejmujący łuki w przejściach z nawy głównej do kaplic bocznych. W kościele **opactwa Cystersów w Mogile** zakończono prace konserwatorskie przy stallach w prezbiterium. W najstarszym w Polsce wciąż działającym klasztorze żeńskim, to jest w ufundowanym w 1162 roku **klasztorze Norbertanek** na Zwierzyńcu, ze środków NFRZK dofinansowano pierwszy etap inwentaryzacji metodą skanowania 3D i opracowania projektu budowlanego remontu dachów klasztoru.

W unikatowym **zespole szpitalnym miasta-ogrodu w Krakowie-Kobierzynie** rozpoczęto rewaloryzację budynku nr 39 (dawna piekarnia) i remont dachu budynku mieszkalnego nr 23. W nowożytniej **willi Decjusza**, pierwszej w dziejach polskiej architektury rezydencji podmiejskiej w typie renesansowej willi włoskiej, kontynuowano remont elewacji budynku głównego. Dzięki wsparciu NFRZK zrealizowano w 2025 roku szereg przedsięwzięć w zabytkach architektury militarnej dawnej austriackiej Twierdzy Kraków. W pochodzącym z lat 1853–1856 **Fortcie nr 31 „Św. Benedykt”** zakończono dwuletni remont elewacji zewnętrznych i wewnętrznych będący częścią projektu kluczowego NFRZK zmierzającego do adaptacji fortu na centrum edukacji młodzieży w zakresie nauk ścisłych. Prace kontynuowano także w **Fortcie nr 49 „Krzestawice”, Fortcie nr 51 ½ „Swoszowice”, Fortcie nr 52 „Borek”** oraz **Fortcie nr 50a „Lasówka”,** w którym inwestor prywatny kontynuował adaptację obiektu na cele muzealno-wystawiennicze. W **Fortcie nr 3 „Kleparz”** rozpoczęto wieloletnie przedsięwzięcie budowlano-konserwatorskie służące uporządkowaniu i zagospodarowaniu rozległej kaponierzy zapola typu „jaskółczy ogon”.

W ramach prac prowadzonych przy obiektach położonych na **Cmentarzu Rakowickim** na szczególną uwagę zasługiwały w 2025 roku zadania realizowane w ramach działania szczegółowego „V.1 Cmentarz Rakowicki – księga historii Polski” poświęconego renowacji nagrobków, grobowców i pomników nagrobnych osób zasłużonych dla historii Polski. Zakończono prace przy grobowcu rodziny Wodzickich oraz przy grobowcu prof. Nikodema Napoleona Cybulskiego (współodkrywcy adrenaliny i jednego z twórców endokrynologii). Zakończono pierwszy etap prac przy grobowcu księży spowiedników i kapelanów siostr wizytek mieszczącym pochówki duchownych zaangażowanych w powstania narodowe i represjonowanych przez zaborcę (m.in. ks. Teodora Rogozińskiego i ks. Tomasz Lubowickiego). Przeprowadzono także kolejny etap remontu muru obwodowego cmentarza od strony ul. Rakowickiej. Na **Starym Cmentarzu Podgórskim**, będącym najstarszym cmentarzem komunalnym Krakowa, w ramach III etapu realizacji projektu kluczowego NFRZK kontynuowano kompleksową odnowę całego zespołu. Etap objął m.in. wzniesienie konstrukcji, która posłuży do montażu lapidaryjnych pozostałości po zniszczonej, neogotyckiej kaplicy grobowej. Nową jakość w wieloletniej rewaloryzacji **Cmentarza Żydowskiego tzw. Nowego** przy ul. Miodowej 55 przyniosło w 2025 roku rozpoczęcie prac w formule projektu kluczowego NFRZK, dzięki któremu odnowiony zostanie dom pogrzebowy oraz znacząco wzrośnie liczba odnawianych rocznie macew. Na cmentarzu

parafialnym os. Wandy w **Nowej Hucie** zakończono prace przy grobowcu rodziny Rogozińskich odgrywającej w XIX wieku znaczącą rolę w życiu dawnej podkrakowskiej wsi Mogiła. Dzięki wsparciu SKOZK ten poważnie zagrożony zabytek został uratowany przed zniszczeniem.

3. DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA

Do zadań SKOZK należy troska o zapewnienie wpływu środków na NFRZK oraz społeczna kontrola prawidłowego i efektywnego ich wykorzystania. Pieczę nad działalnością Komitetu w tym zakresie sprawowała przede wszystkim Komisja Finansowa SKOZK pracująca w roku 2025 pod kierunkiem **prof. dra hab. Jerzego Zdrady**. Funkcję zastępcy przewodniczącego komisji pełniła pani Katarzyna Basiak-Gała. Obsługę finansową NFRZK zgodnie z ustawą z dnia 18 kwietnia 1985 roku o NFRZK zapewniał w 2025 roku Wojewoda Małopolski.

W 2025 roku Komisja Finansowa odbyła 6 posiedzeń w dniach: 20 marca, 13 czerwca, 22 lipca, 26 września, 14 listopada i 10 grudnia.

Zasadniczym zadaniem Komisji było dbanie o prawidłowy przebieg finansowania procesu rewaloryzacji zabytków Krakowa, opiniowanie niezbędnych korekt planu rzeczowo-finansowego zapewniających pełne wykorzystanie limitów, wypracowywanie opinii, analiz i ocen dla potrzeb Prezydium i Zebrania Plenarnego SKOZK. Sprawując kontrolę finansową nad realizacją planu rzeczowo-finansowego Komisja Finansowa co kwartał analizowała przedkładane przez WRZKiDN MUW informacje o stanie zaawansowania finansowego planu.

Wpływy do NFRZK wyniosły w 2025 roku **40.407.288,14 zł**, na którą to sumę złożył się m.in. stan środków na dzień 1 stycznia 2025 roku w wysokości 252.824,12 zł oraz dotacja z budżetu państwa przekazana za pośrednictwem Kancelarii Prezydenta RP w wysokości **40.000.000,00 zł**. Wydatki z NFRZK na prace w obiektach zabytkowych ujętych w rocznym planie rzeczowo-finansowym odnowy zabytków Krakowa wyniosły **40.058.908,77 zł**, co stanowiło **99,37%** łącznej kwoty dofinansowań przyznanych w planie rzeczowo-finansowym po korektach. Stan środków na rachunku NFRZK na dzień 31 grudnia 2025 roku wyniósł **348.379,27 zł**.

W celu zapewnienia optymalnego wykorzystania środków finansowych NFRZK, w odpowiedzi na wnioski beneficjentów i w oparciu o propozycje WRZKiDN MUW poparte opiniami komisji problemowych SKOZK dokonano w 2025 roku **5 korekt** planu rzeczowo-finansowego odnowy zabytków Krakowa. Z uwagi na powiązanie zapisów planu rzeczowo-finansowego z kosztami poszczególnych zadań przyjętymi na podstawie przedłożonych przez beneficjentów wstępnych kosztorysów oraz ich późniejsze uściślanie w toku realizacji planu w oparciu o faktyczne koszty, szczegółowe przedstawienie dokonanych w trakcie roku zmian w planie rzeczowo-finansowym wykracza poza ramy niniejszego sprawozdania. Informacje o korektach znajdują się w odpowiednich uchwałach Prezydium SKOZK publikowanych w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.skoz.pl/category/uchwaly-prezydium-skoz-2025/).

Istotnym czynnikiem branym pod uwagę zarówno na etapie planowania wydatków NFRZK w roku 2025, jak i w ramach kolejnych korekt planu był udział wkładów własnych beneficjentów w koszcie realizacji zadań. W momencie uchwalania planu rzeczowo-finansowego na rok 2025 stosunek udzielonych dofinansowań z NFRZK do wkładów własnych beneficjentów w kosztach realizacji całości planu wynosił jak 49,73 : 50,27 (kwotowo: 37.367.695,89 zł do 37.773.579,42 zł) przy pozostawieniu w ramach priorytetu operacyjnego „I. Projekty kluczowe” nieprzypisanej do zadań kwoty 2.893.502,54 zł jako rezerwy przeznaczonej na udzielenie w dalszej części roku dofinansowań wynikających z wystawionych promes SKOZK. Po rozwiązaniu w ramach korekt planu z 16 czerwca i 24 lipca rezerwy priorytetu „I. Obiekty kluczowe” i przypisaniu uwolnionych z niej środków do nowych zadań w planie stosunek udzielonych dofinansowań do wkładów własnych wyniósł 52,77 : 47,23 (kwotowo 40.350.830,72

zł do 36.121.078,12 zł). Tym samym w przyjętym planie na rok 2025 po ostatecznym rozwiązaniu rezerwy priorytetu operacyjnego I uzyskano relatywnie korzystny (52,77%) udział środków z NFRZK w ogólnej wartości zadań (wskaźnik ten wynosił 52,27% w roku 2020, 56,69% w roku 2021, 57,12% w roku 2022, 51,45% w roku 2023, 55,93% w roku 2024).

Ostatecznie w toku realizacji planu uzyskano w roku 2025 **proporcję dofinansowań z NFRZK do wkładów własnych beneficjentów w zadania objęte dofinansowaniami jak 54,37 : 45,63** (kwotowo: 40.058.908,79 zł do 33.619.968,22 zł). Znaczy to, że do każdej złotówki pochodzącej z NFRZK beneficjenci dołożyli średnio w celu pokrycia kosztów zakontraktowanych prac **0,84** zł (zob. Wykres 7 – dane oddane kolorem czerwonym).

Zarazem oprócz kwoty 33.619.968,22 zł udziału środków własnych beneficjentów w kosztach realizacji zadań objętych planem NFRZK wykazano na podstawie pisemnych sprawozdań przedłożonych przez beneficjentów, że na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane w obiektach objętych w 2025 roku dofinansowaniami z NFRZK beneficjenci przeznaczili poza zadaniami ujętymi w planie dodatkowo 19.653.568,95 zł, co było jedną z najniższych wartością w okresie, w którym parametr ten jest objęty sprawozdaniami rocznymi z działalności SKOZK, a zarazem wartością znacząco niższą w porównaniu do rekordowego pod tym względem roku 2020 (nakłady własne beneficjentów poza zadaniami objętymi planem wyniosły wówczas 54.898.614,48 zł). Zaobserwowany spadek nakładów beneficjentów na zabytki objęte planem NFRZK w części przypadającej na działania inne niż objęte dofinansowaniami z NFRZK można wiązać z okresem przejściowym towarzyszącym rozpoczynaniu realizacji programów z nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej oraz do pewnego stopnia z wpływem na polityki inwestycyjne w sektorze publicznym dużych deficytów budżetowych odnotowywanych w ostatnich latach na poziomie budżetu państwa i budżetu Gminy Kraków.

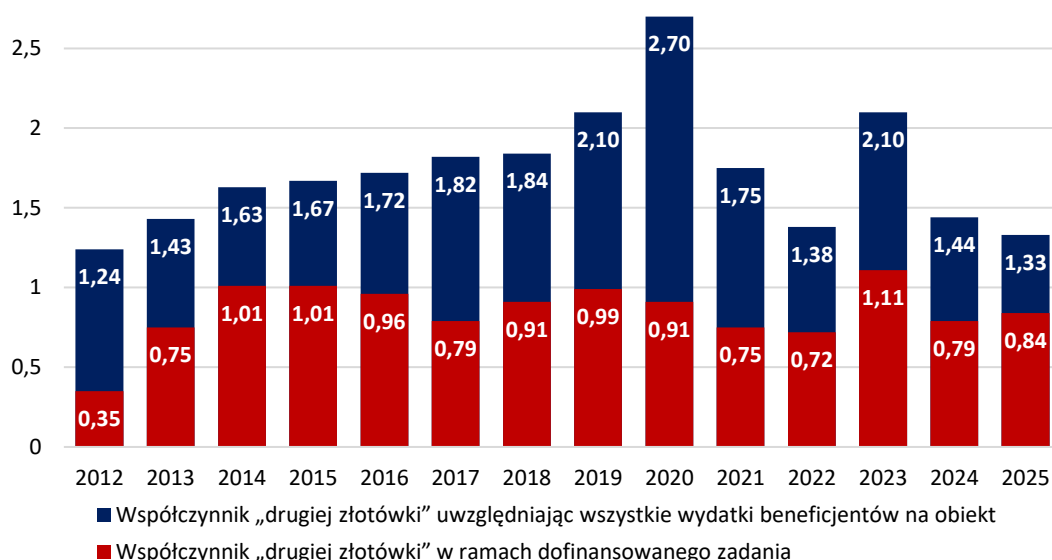
Łączne **nakłady beneficjentów funduszu** na prace w obiektach ujętych w planie wyniosły zatem w 2025 roku: 33.619.968,22 zł + 19.653.568,95 zł = **53.273.537,17 zł**, a **stosunek nakładów z NFRZK do tak rozumianego ogółu nakładów beneficjentów wyniósł:**

1 : 1,33

Ogólna wartość udokumentowanych prac we wszystkich obiektach objętych dofinansowaniami z NFRZK osiągnęła w 2025 roku poziom 93.331.445,94 zł (przy analogicznej wartości w roku 2024 na poziomie 98.094.459,41 zł).

Wzorem lat ubiegłych Przewodniczący SKOZK Borysław Czarakczew, Wojewoda Małopolski dr Krzysztof Jan Klęczar i Prezydent Miasta Krakowa dr Aleksander Miszalski 9 czerwca 2025 roku wystąpili do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy z prośbą o podjęcie starań o uzyskanie w 2026 roku za pośrednictwem Kancelarii Prezydenta RP dotacji z budżetu państwa do NFRZK w wysokości 41.500.000,00 zł, to jest uwzględniającej wykazywany przez Główny Urząd Statystyczny w połowie roku poziom wzrostu cen towarów i usług. Wystąpienie zawierało informację o założeniach strategicznych odnowy zabytków Krakowa. Kancelaria Prezydenta RP wystąpiła o umieszczenie w projekcie budżetu państwa na rok 2026 dotacji do NFRZK w wysokości 41.000.000,00 zł. W przyjętym przez Parlament już w okresie sprawowania urzędu przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Karola Nawrockiego budżecie państwa na rok 2026 zapisano dotację do NFRZK na poziomie 40.000.000,00 zł.

W roku 2025 kontynuowano w ramach zbiórki publicznej zarejestrowanej pod numerem 2015/4227/OR pozyskiwanie środków na NFRZK przy użyciu 5 skarbon zlokalizowanych w przestrzeni publicznej. Do zbiórki używano czterech skarbon umieszczonych na płycie Rynku Głównego, na placu przed Katedrą Wawelską, w terminalu lotniska Kraków-Balice oraz

Wykres 7. Współczynnik nakładów beneficjentów NFRZK na prace rewaloryzacyjne w obiektach ujętych w planie rzeczowo-finansowym Funduszu w stosunku do wysokości dofinansowania NFRZK na zadania realizowane w danym obiekcie

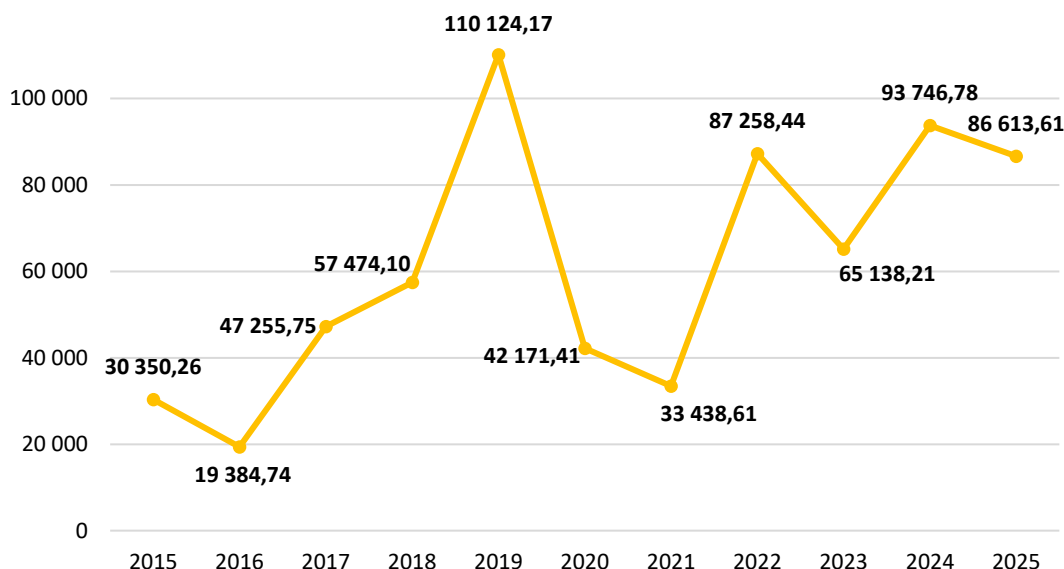
na dziedzińcu opactwa w Tyńcu, a także piątą, miniaturową skarbonę zlokalizowaną przy kasach biletowych Muzeum XX. Czarторыskich. Pracownicy Biura SKOZK dokonali 13 komisyjnych otwarć skarbon połączonej z wydobyciem i przeliczeniem środków. Łączny przychód ze skarbon w 2025 roku wyniósł **86.613,61 zł**, co jest wynikiem o 7.133,17 zł niższym w porównaniu do roku poprzedniego (zob. Wykres 8).

W 2025 roku udało się szczęśliwie uniknąć dewastacji skarboni ustawionej na Rynku Głównym. Istotną rolę odegrały tu, jak w latach poprzednich, wzmocnione szyby do skarbon dostarczone nieodpłatnie przez firmę Pilkington IGP sp. z o.o. Oddział w Krakowie, będącą częścią NSG Group – światowego lidera produkcji szkła. Podstawowym ograniczeniem we wzroście przychodów ze zbiórki w dotychczasowej formie pozostaje spadek udziału gotówki w obiegu pieniądza na rzecz płatności bezgotówkowych.

4. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Realizując wymogi prawa finansów publicznych podmioty zaangażowane w przekazywanie i wydatkowanie dotacji z budżetu państwa do NFRZK prowadzą działania w zakresie kontroli i nadzoru nad wykorzystaniem środków budżetowych. W celu koordynacji tych działań zostało zawarte *Porozumienie z dnia 24 czerwca 2016 roku w sprawie współpracy w zakresie nadzoru i kontroli nad wykorzystaniem dotacji z budżetu państwa w ramach Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa*, którego stronami są Kancelaria Prezydenta RP, SKOZK i Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie.

Na podstawie porozumienia Małopolski Urząd Wojewódzki opracował i przedstawił w roku 2025 do konsultacji pozostałym stronom plan kontroli wykorzystania środków NFRZK. Na podstawie planu przeprowadzono w 2025 roku 4 kontrole beneficjentów. Kontrole objęły m.in. sprawdzenie poprawności rozliczenia otrzymanych dofinansowań, a także utrzymanie przez beneficjenta zasady 5-letniej trwałości konserwatorskiej efektu zadania objętego dofinansowaniem. We wszystkich kontrolach udział wzięli pracownicy Biura SKOZK. Kontrole przeprowadzone w 2025 roku dotyczyły: rewaloryzacji, adaptacji i zagospodarowania wybranych elementów Fortu „Kleparz” dla celów turystyki kulturowej, edukacji i rekreacji (23 maja), kontynuacji remontu konserwatorskiego muru przy ul. Paulińskiej zespołu klasz-

**Wykres 8. Przychody ze skarbon w ramach zbiórki publicznej 2015/4227/OR
„Na odnowę zabytków Krakowa – Narodowy Fundusz Rewaloryzacji
Zabytków Krakowa”**

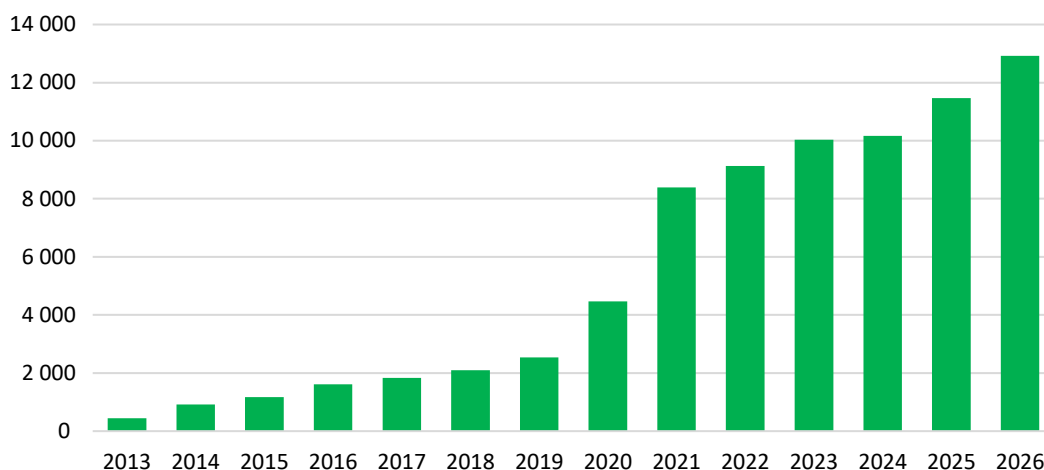
tornego Paulinów na Skałce (10 czerwca), remontu konserwatorskiego kościoła pw. św. Bartłomieja w Krakowie-Mogile wraz z niezbędnymi pracami przy instalacji elektrycznej (31 lipca), kompleksowej renowacji Ołtarza Wita Stwosza w bazylice Mariackiej (8 października). Małopolski Urząd Wojewódzki przekazał SKOZK i Kancelarii Prezydenta RP protokoły z kontroli. W wyniku przeprowadzonych w 2025 roku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

5. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA I EDUKACYJNA

5.1 Działania Biura SKOZK

Biuro SKOZK aktualizowało internetowy Biuletyn Informacji Publicznej SKOZK (bip.skozok.pl), a na głównej stronie witryny internetowej www.skozok.pl publikowało informacje o przebiegu najważniejszych prac konserwatorskich i innych wydarzeniach związanych z działalnością SKOZK wraz z ich dokumentacją fotograficzną. W Biuletynie Informacji Publicznej publikowane były uchwały organów SKOZK, akty prawne regulujące działalność SKOZK i NFRZK, dane o składzie osobowym SKOZK i Prezydium, aktualizowany na bieżąco po korektach plan rzeczowo-finansowy odnowy zabytków Krakowa ze środków NFRZK i w podobny sposób aktualizowana wieloletnia prognoza finansowa NFRZK. Na stronie bip.skozok.pl dostępne są także dane historyczne, w tym m.in. komplet rocznych sprawozdań merytorycznych z działalności SKOZK poczynawszy od roku 1990 oraz poczynawszy od tej samej daty początkowej komplet rocznych sprawozdań z realizacji planów rzeczowo-finansowych odnowy zabytków Krakowa ze środków NFRZK.

Komunikaty bieżące, ciekawostki związane z pracami konserwatorskimi i inne informacje o lżejszym charakterze, a także udostępnienia poświęconych odnowie zabytków Krakowa postów z profili członków SKOZK i instytucji zewnętrznych publikowano w serwisie **Facebook**, w ramach profilu Komitetu prowadzonego przez Biuro SKOZK (łącznie w 2025 roku 41 materiałów tekstowo-zdjęciowych i udostępnień, z czego najpopularniejszy post, dotyczący efektów prac w podziemiach Wieży Duńskiej na Wawelu, osiągnął poziom 189 tys. wyświetleń, kolejny pod względem popularności – dotyczący zakończenia odnowy wnętrza kościoła św. Idziego – odpowiednio 127 tys. wyświetleń, a post informujący o postępach prac w „Kosakówce” – 114 tys. wyświetleń). Ogółem profil w serwisie Facebook między 24 marca 2025

Wykres 9. Liczba obserwujących profil SKOZK w serwisie Facebook (wg danych z I kwartału danego roku).

roku a 18 marca 2026 roku zwiększył liczbę stałych obserwatorów z 11.471 do 12.922 (tj. o 12,6%). Pochodzące z różnych lat filmy o działalności SKOZK, w tym o odnowie najważniejszych zabytków Krakowa, w ramach prowadzonego przez Biuro profilu Komitetu w serwisie filmowym YouTube między 24 marca 2025 roku a 18 marca 2026 roku odnotowały 6.360 wyświetleń, a od chwili uruchomienia profilu w styczniu 2010 roku do 13 marca 2025 roku – 167.049 wyświetleń. Na potrzeby serwisu ze względu na ograniczenia budżetowe nie produkowano w ostatnich latach nowych materiałów. Większość zawartości kanału SKOZK w serwisie YouTube ma obecnie charakter wyłącznie dokumentu historycznego.

Biuro kontynuowało w 2025 roku eksploatację wystawy planszowej „45 lat odnowy Krakowa – miasta na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO” opracowanej we współpracy z Muzeum Historycznym Miasta Krakowa w 2023 roku w ramach obchodów 45-lecia powstania SKOZK i wpisu Krakowa na Listę UNESCO (15 plansz o wymiarach 1 x 2 m, 109 fotografii archiwalnych, komentarz w językach polskim i angielskim). Wystawa ukazywała najważniejsze osiągnięcia odnowy zabytków Krakowa od lat 70. XX wieku do czasów współczesnych. Na podstawie umów z partnerami zewnętrznymi wystawę eksponowano w 2025 roku w Krakowie w formule wolnego, nielimitowanego wstępu dla publiczności w klasztorze Dominikanów (1–16 lipca 2025), w Muzeum Lotnictwa Polskiego (17 lipca – 30 września 2025) oraz w Małopolskim Centrum Nauki „Cogiteon” (20 października – 24 listopada 2025). W związku z wygaśnięciem 31 grudnia 2025 roku zakupionych licencji do części reprodukowanych na planszach fotografii eksploatacja wystawy wraz z upływem tego terminu dobiegła końca. Od pierwszego pokazu wystawy 7 września 2023 roku do końca 2025 roku Biuro SKOZK zaprezentowało wystawę w 9 lokalizacjach na terenie Krakowa, a łączny czas udostępnienia wystawy publiczności wyniósł **335 dni**.

5.2 Inne działania informacyjne i edukacyjne

17 marca w siedzibie Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa odbył się zorganizowany przez SKOZK wieczór poświęcony 35-leciu działalności w Komitecie zastępcy przewodniczącego Komitetu, pana prof. Bogusława Krasnowolskiego – historyka sztuki, badacza dziejów miast, popularyzatora historii i wiedzy o ochronie zabytków. Okazją do spotkania, w którym uczestniczyło kilkudziesięciu przyjaciół i współpracowników Profesora, była rocznica odnowienia w 1990 roku składu Komitetu i pierwszego Zebrania Plenarnego z udziałem nowych, niewywodzących się już z kręgów władzy komunistycznej członków Komitetu, które odbyło się 22 lutego 1990 roku w Sali Hołdu Pruskiego w Sukiennicach.

6. UWAGI KOŃCOWE

Rok 2025 w odnowie zabytków Krakowa był rokiem kończenia jednych projektów rewaloryzacyjnych i rozpoczynania nowych, mających przynieść efekty dopiero za kilka lat. Wyrazem tego była równoległa realizacja dwóch nakładających się na siebie edycji projektów kluczowych NFRZK, tj. edycji drugiej (2022–2026) i trzeciej (2025–2028). Podjęte w 2025 roku generalne remonty zabytków lub ich zespołów o najwyższej wartości, wśród których znajduje się aula Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego, wnętrza bazyliki Ojców Paulinów na Skałce, podziemia Wieży Ratuszowej czy też największa żydowska nekropolia Krakowa, spotkały się z bardzo dużym zainteresowaniem społecznym i nadziejami na doskonałe efekty konserwatorskie.

Rok 2025 był zarazem okazją do wspomnienia wydarzeń sprzed 35 lat, gdy w wyniku zachodzących w Polsce głębokich przemian politycznych realizowany pod egidą SKOZK proces odnowy zabytków Krakowa mógł przybrać prawdziwie społeczne oblicze. W 1990 roku do naszego Komitetu przyszło całe pokolenie niezwykle uzdolnionych, głęboko oddanych sprawie naukowców, konserwatorów, ludzi kultury, którzy ukształtowali w dużej mierze współczesny SKOZK i do dziś pozostają jego najaktywniejszymi członkami. Niech 35. rocznica tamtych przemian będzie okazją do wyrażenia naszej wdzięczności za wszystkie te lata ich społecznej pracy.

Rok 2025 był także rokiem ważnych wydarzeń politycznych związanych z zakończeniem kadencji Prezydenta RP i wyborami prezydenckimi. Kierujemy przy tej okazji słowa wdzięczności do wszystkich, którzy przyczynili się w ostatnich latach do realizacji naszych ustawowych zadań. Szczególne podziękowania za sprawowany przez 10 lat patronat nad działalnością SKOZK, za wyrażane wielokrotnie zrozumienie szczególnej roli Krakowa w polskiej historii i wolę wspierania odnowy krakowskich zabytków pragniemy złożyć na ręce Pana Prezydenta Andrzeja Dudy. Zapewnienia o naszej wdzięczności pragniemy przekazać wszystkim Jego współpracownikom, w tym kolejnym Szefom Kancelarii Prezydenta RP, współpracującym z nami Ministrom w tejże Kancelarii oraz czuwającym nad sprawami organizacyjnymi i finansowymi Dyrektorom Generalnym.

Tradycyjnie dziękujemy Wojewodzie Małopolskiemu Krzysztofowi Janowi Kłęczarowi i Małopolskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu za sprawną obsługę finansową Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa. Wyrazy wdzięczności kierujemy do Parlamentarzystów pochylających się w trakcie prac parlamentarnych na budżetem państwa na rok 2026, w którym po raz kolejny znalazły się znaczące środki na odnowę krakowskich zabytków.

Z wielką satysfakcją przyjmujemy możliwość kontynuowania naszej misji w nowo rozpoczętej kadencji Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Karola Nawrockiego. Przyjmując sprawozdanie z działalności w roku 2025 oraz zatwierdzając plan odnowy zabytków Krakowa na rok kolejny, wyrazy naszej wdzięczności kierujemy do Pana Ministra Zbigniewa Boguckiego, Szefa Kancelarii Prezydenta RP, oraz do odpowiedzialnego za relacje Kancelarii Prezydenta RP ze SKOZK Zastępcy Szefa tejże Kancelarii, Pana Ministra Adama Andruszkiewicza.

Kraków, 18 marca 2026 roku

*Przewodniczący
Społecznego Komitetu
Odnowy Zabytków Krakowa*

/–/

Borysław Czarakczew